

č. 03-2012

MESAČNÍK O FILMOVOM DIANÍ NA SLOVENSKU

WWW.FILMSK.SK

film.sk

CENA 1 €

ROZHOVOR

► Róbert Šveda

TÉMA

► Filmová distribúcia 2011

RECENZIA

► Muži revolúcie ► Alois Nebel
► Rodina je základ štátu

NOVINKY

► Immortalitas ► Modrý tiger

Monika Kompaníková, spisovateľka a výtvarníčka

Mojím najobľúbenejším filmom zostane asi *Spalovač mrtvol* slovenského režiséra Juraja Herza, pretože je to taký môj iníciačný film. Prvýkrát som ho videla, keď som mala asi šestnásť v improvizovanom filmovom klube v Lednických Rovniach. Doteraz si pamätám pocit akéhosi filmového precitnutia. Minulú jeseň som nedopatrením dostala ranu soškou Múzy, ktorú dostal pán Herz ako ocenenie za film *Habermannov mlyn* a ja som si v tej bolesti vrela – aha, tak toto je ten dôležitý pán. Nikdy nezabudnem na *Eden a potom*, slovensko-francúzsky film zo 70. rokov, pozerala som ho ako malé dieťa, v noci, škárou medzi dverami, lebo sa mi nedať zaspáť, a potom som nespala niekoľko nocí. Občas si s radosťou zas a znova pozriem *Pehavého Maxa a strašidla*, má neopakovateľnú atmosféru. Radosť mi robia slovenskí dokumentaristi Marko Škop, Peter Kerekes alebo Jaro Vojtek. Radosť z nich mám nielen preto, že robia dobrú prácu, ale aj preto, že ju robia tak neúnavne aj napriek tomu, že tie ich oceňované filmy ignorujú inštitúcie, ktoré by ich mali pretláčať a podporovať ako svoje vlajkové lode, pekne na čele, v najlepšom vysielacom čase.

► Simona Nôtová-Tušerová

NA ÚVOD

Pôvodne to vyzeralo tak, že skoro celé marcové číslo zaplnia len premiérové distribučné tituly, pretože ešte začiatkom februára ich naši distribútori chystali do kín až 32. V ére Film.sk by to bolo rekordné číslo. Našťastie sa tak nestalo a diváci majú možnosť ľahšie si vybrať, na čo ísť do kina, alebo sa aj poobzerať po niečom inom. Už teraz napríklad informujeme o Medzinárodnej prehliadke filmu, televízie a videa Febiofest, ktorá sa síce začne až ku koncu mesiaca, opäť však prinesie bohatý a zaujímavý program. V ňom bude okrem iného figurovať aj tvorba fínskeho režiséra s neopakovateľným humorom, Akiho Kaurismäkiho. Nespomínam ho tu však náhodou, ale preto, že ma pobavil i potešil zároveň. Hoci má na Slovensku početnú skupinu priaznivcov, podľa mňa si ich tento mesiac získa ešte o čosi viac. Vďaka sympatiám k slovenskej kinematografii, ktoré prejavil pri organizovaní marcovej prehliadky slovenských filmov v Helsinkách a Tampere. A najmä preto, že svoj záujem o slovenský film prezentoval bez okázalosti a so slovom chlapa, za ktorým si stojí. Ako sa ďalej dočítate vo Film.sk, na začiatku celého nápadu stála len obyčajná šťastná náhoda, teraz však vďaka nej a záštite Akiho Kaurismäkiho budú mať aj fínski diváci príležitosť vidieť niekoľko súčasných i archívnych slovenských filmov. Rovnako ako budú mať slovenskí diváci príležitosť vidieť najlepšie i najnovšie Kaurismäkiho filmy, a to nielen na Febiofeste, ale aj v podobe obnovených premiér v kinách. Myslím si, že oboje stojí za to!

MĚDNÁ VEŽ | THE COPPER TOWER

ORLÍK PIERKO | EAGLE FEATHER

NOČNÍ JAZDCI | NIGHT RIDERS

3x MARTIN
HOLLÝ

KOLEKCIU DIVÁCKY ÚSPEŠNÝCH A DODNES VYHLADÁVANÝCH DIEL

MARTINA HOLLÉHO TVORIA **MĚDNÁ VEŽ** – DOBRODRUŽNÁ ROMANCA

Z PROSTREDIA VYSOKÝCH TATIER, JEJ NEMENEJ ÚSPEŠNÉ POKRAČOVANIE

ORLÍK PIERKO A SKVELÁ DRÁMA ZO SLOVENSKO – POĽSKÉHO

POHRANIČIA S NÁZVOM **NOČNÍ JAZDCI**.

Film.sk
Mesačník o filmovom dianí
na Slovensku
13. ročník

Vydavateľ:

Slovenský filmový ústav

Adresa redakcie:

Film.sk

Slovenský filmový ústav

Grösslingová 32

811 09 Bratislava

TEL.: 02/57 10 15 25

FAX: 02/52 73 32 14

E-MAIL: film.sk@sfu.sk

Šéfredaktorka:

Simona Nótová-Tušerová

Redakcia:

Eva Michalková

Redakčná rada: Peter Dubecký

generálny riaditeľ SFÚ

Alexandra Strelková

riaditeľka NKC – SFÚ

Marián Brázda

vedúci edičného oddelenia SFÚ

Miroslav Ulman

odborný referent Audiovizuálneho

informačného centra SFÚ

Eva Blašková

vedúca predajne Klapka.sk

Simona Nótová-Tušerová

tlačová tajomníčka SFÚ

Štefan Vraštiak

tajomník KFN SSN

Design & grafická úprava:

ma.LMTD

Tlač: Dolis, spol. s r. o.

Uzavierka čísla 3/2012:

23. 2. 2012

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Názory redakcie sa nemusia

zhodovať s názormi

prispievateľov.

Foto na titulnej strane:

Modrý tiger – Continental Film

Film.sk vychádza

s podporou MK SR.

ISSN 1335 – 8286

Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafov,
vrátane údajov v elektronickej podobe len
s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.
© Slovenský filmový ústav

24

03 PLUS / MÍNUS MESIACA

04–07 KALENDÁRIUM

08 KALENDÁRIUM: 19. Febiofest 2012

09 KALENDÁRIUM: Tri dni slovenského filmu vo Fínsku

10–18 PREMIÉRY v kinách

19 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA

20–21 NOVINKY: Immortalitas podľa Erika Bošnaka

22 NOVINKY: Modrý tiger podľa Petra Oukropca

23 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA

24–27 ROZHOVOR: režisér Róbert Šveda

28–29 TÉMA: Filmová distribúcia na Slovensku v roku 2011

30–31 RECENZIA: Muži revolúcie podľa Zuzany Piusi

32–33 RECENZIA: Alois Nebel podľa Tomáša Luňáka

34–35 RECENZIA: Rodina je základ štátu podľa Roberta Sedláčka

36–37 FILMOVÉ PUBLIKÁCIE / Klapka.sk

38 DVD NOSIČE

39 ČO ROBIA alebo na čom pracujú slovenskí filmári

40–41 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA

a uzavierky na granty a podporné programy

42 OHĽASY: 62. Berlínale 2012

43 SVET SPRAVODAJSKÉHO FILMU: Týždeň vo filme

44–46 TIPY MESIACA: Kino Lumière / PROGRAM

47 VÝROČIA / REBRÍČEK TOP TEN

48 STALO SA ZA 30 DNÍ

20

34

PLUS / MÍNUS MESIACA

Peter Dimitrov, režisér: „Za plus považujem, že v súvislosti s naším filmom *Čas grimás* v súčasnosti prebiehajú rokovania o jeho predaji do USA, kde sme sa s ním zúčastnili festivalu Clinta Eastwooda Carmel Art Film Festival v Kalifornii, ale aj rokovania do Čiech, kde získal cenu na Medzinárodnom filmovom festivale európskeho umenia Arts&film v Telči, no a tiež do Nemecka. Teší ma aj to, že mi na Akadémii umení Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici vyšla publikácia *Film – umenie v čase*, ktorej vydanie trvalo dlhšie. Neteší ma, že stále nevidím nejakú konštruktívnu spoluprácu alebo návrh modelu spolupráce STV s dokumentaristami, čím hrozí, že sa vytráca tradícia autorských dokumentov, ktorú na Slovensku máme a môžeme byť na ňu hrdí. Ale našťastie, je ešte niekoľko Don Quijotov aj v radoch filmárov, ktorí na tom nástoja a to tiež považujem za plus. Je to nádej v súčasnej mizérii.“

Iveta Grófová, dokumentaristka: „Pred pár dňami som si pozrela cvičenia prvého ročníka Ateliéru dokumentárnej tvorby VŠMU. Tí prváci majú cit pre prácu s kamerou, vizuálny štýl, atmosféru, strih... Niektoré obrazy z ich 'filmíkov' mám stále ešte pred očami, zvlášť film o mníškach je skvelý. Na školu zrejme prišiel talentovaný ročník filmárov, za čo rada dávam plus, dúfam, že im chuť pracovať na sebe vydrží. Ďalšie plus patrí inštitúciám AVF, STV, ČT a Štátnemu fondu pre podporu a rozvoj českej kinematografie. Vďaka ich finančnej podpore môžem dokončiť svoj celovečerný debut *Až do mesta Aš*. Je to fajn pocit, že sa predsa dá nájsť cesta k realizácii filmov aj po škole. Nechcem stratiť chuť ďalej sa venovať vlastnej tvorbe, preto sa radšej od mínusov utiekam k ďalším, podnetnejším plusom, napríklad k časopisu Rozrazil a Kinečko, animovaným filmom Lotte Reiniger a k škrabkaniu svojho psa.“

Norbert Hudec, kameraman: „Videl som film *The Artist*. Uchvátila ma jednoduchosť a bezprostrednosť rozprávania príbehu. Príbehu, v ktorom sa pre mňa nič nového a prevratného neudialo. Napriek tomu som prežil zážitok porovnateľný s prežívaním osudov filmových postáv v emocionálne vypätých situáciách. Potvrdilo sa mi, že vyjadrenie pocitov nepotrebuje veľkú preexponovanú formu, každý človek je ich schopný vnímať aj v ich jednoduchej podobe. Táto jednoduchosť však neznamená, že je jednoduché takýto typ filmu realizovať. Menšie, až minimalistické množstvo vyjadrovacích prostriedkov vyžaduje väčšie sústredenie a ich jednoznačné použitie. Niekedy mám obavu, či sa pri našej práci dostatočne zamýšľame nad tým, čo je podstatné a ako to ukázať. Či sa nenechávame pohltiť samotným nakrúcaním s využitím rôznych formálnych postupov a či nám neuniká základný zmysel. Menej môže byť viac, ale to málo musí stáť za to a hlavne musíme byť schopní ho divákovi jednoznačne povedať.“

Filmové podujatia na Slovensku ►

1., 2., 8., 9., 15., 16., 22., 23. marec

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Dlhometrážny animovaný film

Počas marcových štvrtkov a piatkov ponúkne Kino Lumière šesť rôznorodých animovaných dlhometrážnych filmov. Zo zahraničných titulov budú uvedené vojnový film *Valčík s Bašírom* (r. A. Folman), horor *Strach(y) z tmy* (r. Blutch, Ch. Burns, M. Caillou, P. di Sciullo, L. Mattotti, R. McGuire), melancholická dráma *Mary a Max* (r. A. Elliot) a autobiografické dielo o dospievaní v Iráne *Persepolis* (r. V. Paronnaud, M. Satrapi). Bonbónikom prehliadky sú dva slovenské dlhometrážne animované filmy – *Krvavá pani* a *Zbojník Jurko* Viktora Kubala.

► www.aic.sk/kinolumiere

1., 6., 13., 15., 20., 27. a 29. marec

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Pier Paolo Pasolini

V rámci pravidelných cyklov v Kine Lumière, venovaných výročiam a osobnostiam svetovej kinematografie, sa budú počas marcových utorok a štvrtkov pri príležitosti 90. nedežítých narodenín P. P. Pasoliniho, kontroverzného filmára, spisovateľa, aktivistu a filozofa, premietat jeho diela *Evanjelium svätého Matúša*, *Teoréma*, *Accatone*, *Canterburské poviedky* a *Dekameron*.

► www.aic.sk/kinolumiere

1. – 31. marec

(STANICA ŽILINA – ZÁRIEČIE, BYTČA – FILMOVÝ KLUB, BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE, TRENČÍN – ARTKINO METRO, BANSKÁ BYSTRICA – ZÁHRADA)

Filmový festival inakosti – regióny

Filmový festival inakosti (FFi) je festivalom pre lesby, gejev, bisexuálov a transgender ľudí, ich rodiny, deti a priateľov, ktorý sa každý rok koná v Bratislave. Vznikol, aby prezentovaním kvalitných diel svetovej a domácej kinematografie

zabával filmových fanúšikov, hetero i nehetero-sexuálnych, „zbrojil“ proti homofóbii a xenofóbii, podnecoval spoločenskú diskusiu a riešenie problémov stále prehládanej LGBT menšiny. Po piatich rokoch FFi po prvýkrát vstupuje i do mimobratislavských regiónov, kde uvádza to najzaujímavejšie z FFi z rokov 2009 – 2011.

► www.ffi.sk

12. marec ► 20.00 hod.

(BRATISLAVA – A4-NULTÝ PRIESTOR – NEDBALOVA 3)

Michael Haneke: Siedmy kontinent / Staré známých

Kino Inak naberá v nových priestoroch druhý dych a prináša túto sezónu filmový cyklus pod názvom Staré známých, ktorý predstavuje zabudnuté filmy súčasných svetových režisérov. Cyklus odštartuje rešpektovaný a kontroverzný rakúsky režisér Michael Haneke so svojou „trilógiou znečistlivenia“. Pri písaní scenára k svojmu dlhometrážnemu debutu *Siedmy kontinent* (1989) sa Haneke inšpiroval novinovým článkom. Výsledkom je koncentrovaný, sprvu nenápadný, no šokujúci príbeh, ktorý sleduje trojčlennú rakúsku rodinu počas troch rokov ich zdánlivo pohodlného a bezstarostného života. *Siedmy kontinent* je zúfalým snom o vykúpení zo znečistlivej existencie v modernom svete.

► www.a4.sk

13. marec ► 17.00 hod.

(BRATISLAVA – BULHARSKÝ KULTÚRNY INŠTITÚT – JESENSKÉHO 7)

Premietanie bulharského filmu Pod jarmom

Bulharský kultúrny inštitút tento mesiac pripravil premietanie filmu Daka Dakovského *Pod jarmom* z roku 1951. Dej sa odohráva v dedine Bjala Čerkva počas tureckej nadvlády nad Bulharskom. Povstanie proti Turkom vypukne kvôli zrade predčasne a je kruto potlačené. Rusko však vyhlási vojnu Turecku a ruské vojská spolu s bulharskými dobrovoľníkmi oslobodia krajinu spod tureckého útľaku.

► www.bulkis.sk

14. marec ► 20.00 hod.

(BRATISLAVA – A4-NULTÝ PRIESTOR – NEDBALOVA 3)

Michael Haneke: Bennyho video / Staré známých

Násilie a jeho reprezentácia v médiách je témou, ktorú Haneke rozvíja v celej svojej rakúskej „trilógii znečistlivenia“. Ale práve v snímke *Bennyho video* z roku 1992 začína skutočne pritvrdzovať: Benny, chlapec so slušnej a dobre situovanej rodiny, sa v snahe nahradiť nevšímavosť rodičov, ktorí sú celý deň v práci, upne na sledovanie videa. Neustálym prelínaním násilných scén, ktorými je fascinovaný, prestáva postupne vnímať rozdiel medzi fikciou a realitou, a stáva sa imúnnym voči násiliu ako takému. Keď sa rozhodne použiť zbraň, aby urobil dojem na svojo rovesníčku, jeho rodičia sa s následkami svojej výchovy vysporiadajú veľmi neobvykle...

► www.a4.sk

17. marec ► 20.00 hod.

(BRATISLAVA – A4-NULTÝ PRIESTOR – NEDBALOVA 3)

Michael Haneke: 71 fragmentov chronológie náhody / Staré známých

Po dvoch snímkach z rodinného prostredia je Hanekeho film *71 fragmentov chronológie náhody* (1994) hlbším rezom do spoločnosti, ktorú stále viac ovplyvňujú médiá. Aj tu sa objavuje Hanekeho téma psychického násilia, odcudzenie, strata schopnosti komunikácie, potlačované emócie, ktoré môžu viesť k fyzickému násiliu. Fragmentárnou naráciou, dovedenou až do odvážnej experimentálnej podoby, odkazuje Haneke na televízne spravodajstvo, ktoré nás zahŕňa informáciami a obrazmi, no ich význam a dopad nám uniká.

► www.a4.sk

19. – 21. marec ► 20.00 hod.

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

3x Tilda Swinton

Marcový program Kina Lumière prináša mikro-portrét herečky Tildy Swinton, ktorá svojím fyzickým zjavom, filmovým rozhľadom i samot-

ným herectvom patrí medzi najzaujímavejšie osobnosti súčasnej svetovej kinematografie. Rozmanitosť hereckých polôh Tildy Swinton priblížia tri tituly: *Muž z Londýna* (r. B. Tarr), *Orlando* (r. S. Potter) a *Michael Clayton* (r. T. Gilroy).

► www.aic.sk/kinolumiere

19. – 30. marec

(TRNAVA – FMK UCM – NÁM. J. HERDU 2)

4. festival študentskej tvorby Frejm

Festival Frejm sa koná na pôde Fakulty masmediálnej komunikácie UCM v Trnave. Nadväzuje na rovnomennú prehliadku študentských filmov, v súčasnosti sa vo svojom programe snaží odzrkadľovať širokú paletu médií, ktoré sú predmetom štúdia na fakulte. Festival každý rok prináša súťaž študentských filmov, prednášky a workshopy, literárne večery či výstavu študentských fotografií. Tohtoročnou novinkou je súťaž publicistických textov, výstava plagátov a séria hudobných koncertov. ► www.frejm.sk

28. marec ► 15.00 hod.

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Udeľovanie 23. Igricov a 20. Cien slovenskej filmovej kritiky

Igrice budú tento rok udelené v kategóriách hraná filmová tvorba pre kiná, televízna dramatická tvorba, filmová a televízna dokumentárna tvorba, animovaná tvorba a herecký výkon vo filmovom alebo televíznom diele. Okrem piatich Igricov bude udelených 18 tvorivých prémie aj v kategóriách študentská tvorba, ostatná televízna a seriálová tvorba, audiovizuálna teória a kritika a zostavenie DVD. Do súťaže sa tento rok prihlásil najvyšší počet audiovizuálnych diel v histórii udeľovania Igricov od roku 1967, spolu 86, o 12 viac ako v roku 2011. Najviac diel bolo prihlásených študentmi – 31, bohato zastúpená je aj hraná filmová tvorba pre kiná, medzi inými aj zatiaľ neuvedený *eŠtébák* Juraja Nvotu. Nositeľov Igricov finančne odmení Literárny fond. Súčasťou programu bude aj vyhlásenie víťazov 20. Cien slovenskej filmovej kritiky. **švr**

► www.aic.sk/kinolumiere

28. marec – 1. apríl

(BRATISLAVA – CINEMA CITY AUPARK)

13. MF horského filmu a dobrodružstva Hory a mesto

Medzinárodný festival horského filmu a dobrodružstva Hory a mesto je určený aktívnym aj pasívnym milovníkom outdoorových aktivít. Jadrom päťdňovej akcie je filmová prehliadka, ktorá ponúkne filmy z celého sveta, pričom vo väčšine prípadov ide o jedinečnú príležitosť tieto filmy vidieť. Filmy v programe sú rozdelené na lezecké, vodácke, cyklistické, lyžiarske, environmentálne, filmy o lietaní a turistike. Sprievodnými akciami podujatia sú prezentácie cestovateľov s názvom Kino svet, fotosúťaž či premiatie pre školy. Výber filmovej ponuky po skončení festivalu už tradične poputuje do ostatných miest Slovenska, ako aj do krajín V4 – Česka, Maďarska a Poľska.

► www.horyamesto.sk

29. marec ► 13.00 hod.

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Prehliadka víťazných filmov z audiovizuálnej tvorby roku 2011

Do trojhodinového programu sú zaradené ukážky z piatich filmov ocenených Igricmi a ďalšie ukážky z tvorby ocenej tvorivými prémiami. Filmy hodnotila porota pod vedením spisovateľa Petra Glocka. Ceny Igric udeľuje Slovenský filmový zväz, Únia slovenských televíznych tvorcov a Literárny fond. Program prehliadky bude zverejnený pri udeľovaní tohtoročných Igricov. **švr**

► www.aic.sk/kinolumiere

29. marec – 22. apríl

(BRATISLAVA – TRNAVA – TRENČÍN – BANSKÁ BYSTRICA – MARTIN – KOŠICE – PREŠOV)

19. Febiofest 2012

Ďalší ročník medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa Febiofest sa tento rok bude konať v siedmich slovenských mestách. Opäť uvedie aktuálnu českú a slovenskú tvorbu a tiež najčerstvejšie české dokumenty. Profilové sekcie predstavujú diela Agnieszky Holland, Michelan-

gela Antonioniho a Akiho Kaurismäkiho. Festival prinesie tiež výber filmov Deža Ursinyho, najnovšie ocenené objavy exkluzívnych festivalov a ďalší bohatý program. Viac na str. 8.

► www.febiofest.sk

30. marec ► 20.00 hod.

(BRATISLAVA – A4-NULTÝ PRIESTOR – NEDBALOVA 3)

„Jiná vize“ KINEČKA / Kino inak

KINEČKO premieta aj v novom A4 – nultom priestore a v marci prinesie filmy z Prehliadky animovaného filmu (PAF) Olomouc, počas ktorej sa uskutočnila súťaž kurátorsky vyselektovaných audiovizuálnych diel „Jiná vize“. Dramaturgia súťaže je zameraná na vizuálne a naratívne originálne projekty na hraniciach výtvarného umenia, videoartu a animácie, výber kurátorsky zastrešil Pavel Ryška, vizuálny umelec a historik animácie. KINEČKO uvedie filmy desiatich finalistov, vrátane víťazného filmu *Koža* Alexandry Morales. Podujatia sa zúčastní aj riaditeľ prehliadky PAF Alexandr Jančík, ktorý predstaví projekt mediabaze.cz.

► www.a4.sk ► www.kinecko.com

Podujatia slovenského filmu v zahraničí ►

1. – 4. marec

16. MF animovaného filmu Animac – Lleida (ŠPANIELSKO)

Projekcie filmov *Posledný autobus* (r. M. Snopek, I. Laučíková) a *tWINS* (r. P. Budinský).

► www.animac.cat

1. – 7. marec

7. MFF Animfest – Atény (GRÉCKO)

Projekcia filmu *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová).

► www.animationcenter.gr

6. marec

Premiatie filmu na počtu Iljovi Zeljenkovi – Slovenský inštitút Viedeň (RAKÚSKO)

Projekcia filmu Ivana Ostrochovského *Ilja*.

► www.mzv.sk/si.wien

7. – 11. marec

42. MFF Tampere (FÍNSKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. M. Snopek, I. Laučíková) v medzinárodnej súťaži.

► www.tamperefilmfestival.fi

7. – 11. marec

7. MF horského filmu DAG – Istanbul (TURECKO)

Projekcia filmu *Trou de Fer – Železná diera* (r. P. Barabáš).

► www.dagfilmfest.org

9. – 25. marec

16. MFF Sofia (BULHARSKO)

Projekcia filmov *Posledný autobus* (r. M. Snopek, I. Laučíková) a *Cagey Tigers* (r. Aramisova).

► www.siff.bg

10. marec

2. MF Dutch Mountains – Heerlen (HOLANDSKO)

Projekcia filmu *Trou de Fer – Železná diera* (r. P. Barabáš).

► www.dmff.eu

12. – 18. marec

Európsky filmový festival Barbados – Bridgetown (BARBADOS)

Projekcia filmu *Návrat bocianov* (r. M. Repka).

► www.totallybarbados.com

14. – 21. marec

18. Týždeň krátkého filmu Regensburger – Regensburg (NEMECKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. M. Snopek, I. Laučíková).

► www.regensburger-kurzfilmwoche.de

14. – 24. marec

5. MFF South Africa's Cape Winelands – Kapské mesto (JUŽNÁ AFRIKA)

Projekcia filmu *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová).

► <http://films-for-africa.co.za>

16. – 23. marec

3. festival frankofónneho filmu Francofilm – Rím (TALIANSKO)

Projekcia filmu *Marhuľový ostrov* (r. P. Bebjak).

► www.francofilm.it

16. – 25. marec

30. MFF Cinema d'Alès Itinérances – Alès (FRANCÚZSKO)

Projekcia filmu *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová).

► www.itinerances.org

20. marec – 4. apríl

Tri dni slovenského filmu – Helsinki, Tampere (FÍNSKO)

Prehliadka slovenského filmu vo Fínsku, rozdelená do šiestich dní v dvoch mestách, prinesie projekcie snímok *Ja milujem, ty miluješ* (r. D. Hanák), *Boxer a smrť* (r. P. Solan), *Cigán* (r. M. Šulík), *Dom* (r. Z. Liová), *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes), *Slepé lásky* (r. J. Lehotský), *Kamene* (r. K. Kerekesová), *Štyri* (r. I. Šebestová) a *V kocke* (r. M. Struss). Viac informácií o prehliadke na str. 9.

22. – 30. marec

19. MFF Febiofest ČR – Praha (ČESKÁ REPUBLIKA)

V rámci sekcie Portrét Zuzany Kronerovej sa premietne film Dušana Trančíka *Fénix*.

► www.febiofest.cz

22. – 30. marec

21. MF filmov pre deti – Káhira (EGYPT)

Projekcia filmu *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová) v súťažnej sekcii festivalu.

► www.ciffchildren.org

28. marec

Prehliadka filmov Československej novej vlny – Poznaň (POĽSKO)

Na prehliadke sa premietne film Juraja Jakubiska *Vtáčkovia, siroty a blázni*.

28. marec – 1. apríl

15. holandský MF animovaného filmu HAFF – Utrecht (HOLANDSKO)

Projekcia filmu *tWINS* (r. P. Budinský) v súťaži európskych študentských filmov.

► www.haff.nl

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

► Eva Michalková

S kvalitnou a bohatou dramaturgiou

► Eva Zatková (filmová publicistka)

Medzinárodná prehliadka filmu, televízie a videa Febiofest prinesie na plátna kín ďalší ročník podujatia s kvalitnou a bohatou dramaturgiou. Projekt, ktorý pôvodne vznikol ako česko-slovenská putovná prehliadka, sa v oboch krajinách postupne vyprofiloval na dva samostatné dramaturgické celky. Dnes zdieľa Febiofest v SR s MFF Praha – Febiofest už len spoločnú značku a cieľ priniesť divákovi vo viacerých mestách plnohodnotný program. Jeho 19. ročník ohlási filmový jar 29. marca v Bratislave, kde potrvá do 3. apríla, a výber filmov ďalej poputuje do Prešova, Martina, Trenčína, Trnavy, Banskej Bystrice a Košíc. Prehliadka potrvá do 22. apríla.

Organizátori podujatia Asociácia slovenských filmových klubov a Slovenský filmový ústav s partnermi pripravili pätnásť sekcií, ktoré počas jedného mesiaca uvedú v piatich bratislavských kinách a v ďalších šiestich mestách. V sekciách Nový český a Slovenský film a Český dokumentárny film 2011 diváci nájdu prierez slovenskou a českou hranou, animovanou a dokumentárnou tvorbou z obdobia minulého i tohto roka.

Tradičné profilové sekcie budú venované trom výrazným európskym tvorcom. Tvorbu svetovej režisérky poľského pôvodu Agnieszky Holland predstaví výber jej najdôležitejších diel. Napriek práci na novom projekte prisľúbila režisérka osobnú účasť na podujatí. Fínskeho režiséra, ktorý sa preslávil komornými príbehmi vydedencov, kde sa svojská tragika mieša s náklazivým humorom, Akiho Kaurismäkiho spoznajú diváci vďaka uvedeniu jeho starších filmov, ale aj v najnovšej snímke *Le Havre*, ktorá súťažila minulý rok o Zlatú Palmu na MFF Cannes. Treťou profilovou sekciou vzdá prehliadka hold jednému z najvýznamnejších talianskych režisérov, a to Michelangelovi Antonionimu. Vidieť diela týchto troch filmárov po dlhom čase pod jednou strechou a na veľkom plátne, premietané z 35mm kópií, bude mimoriadne hodnotným zážitkom.

Febiofest predstaví aj zahraničné novinky, ktoré si odniesli ceny z najdôležitejších medzinárodných festivalov, a to v známych sekciách Bonus: Novinky ASFK a Projekt 100 – 2012. Ich zloženie bude tento rok naozaj výnimočne príťažlivé. Z európskej kinematografie prehliadka ponúkne šesť filmov našich susedov, ktoré uvedie v sekcii Súčasný maďarský film, a veľkorysý priestor bude tiež venovaný slovenským režisérom. Martin Šulík a film *Slnko v sieti* „spoločne“ oslávia päťdesiatku. Jedného z našich najoriginálnejších hudobníkov Deža Ursinyho Febiofest ukáže ako nemej zaujímavého filmára. Slovenské budú aj ďalšie dve sekcie: Slovensko očami Zuzany Piussi a Febiofest deťom, ktorá uvedie tri naše najlepšie rozprávky. Zvláštne uvedenie bude patriť Igorovi Lutherovi a Albertovi Marenčinovi. Šesť kuriózných archívnych snímok ponúkne sekcia Kino-Ikon Plus, ktorú koncipujú redaktori časopisu Kino-Ikon. Pri príležitosti otvorenia prehliadky sa uskutoční slávnostné udeľovanie v poradí už štvrtých Výročných cien ASFK. ▲

Slovenské filmy pod Kaurismäkiho záštitou

► Martin Palúch (vedecký pracovník Ústavu divadelnej a filmovej vedy SAV)

Medzi 20. marcom a 4. aprílom sa v Helsinkách a Tampere uskutoční najrozsiahlejšia prehliadka našej kinematografie vo Fínsku pod názvom *Tri dni slovenského filmu*. Koná sa pod záštitou svetoznámeho fínskeho režiséra Akiho Kaurismäkiho a veľvyslanca Slovenskej republiky vo Fínsku Juraja Podhorského. Reprezentatívny výber našich filmov je zložený zo šiestice medzinárodne najúspešnejších celovečerných titulov a troch animovaných predfilmov. Je to zároveň mimoriadna udalosť, ktorá vznikla celkom originálne.

Bola to viac menej šťastná zhoda okolností. S minuloročnou Letnou filmovou školou v Uherskom Hradišti som sa lúčil projekciou filmu *California Dreamin' (Bez konca)* od Cristiana Nemesca. Pred polnocou mi napadlo, že si pred odchodom na Slovensko dám ešte jedno rozlúčkové pivo. Vtedy som netušil, že v plne obsadenom pohostinstve kina Mír si prisadnem k jednému z hlavných festivalových hostí – k fínskemu režisérovi Akimu Kaurismäkiemu. Nebol za stolom sám. Až z konverzácie medzi ním a jeho sprievodom mi došlo, že sedím s kultovým režisérom, žijúcim klasikom a tvorcom filmov ako *Bohémsky život*, *Leningradskí kovboji*, *Mraky odtiahli* či najnovšie *Le Havre*.

Posmelený som nadviazal opatrný nevtieravý rozhovor, uvedomujúc si, že takýchto neformálnych oslovení má za celý pobyt vyše hlavy. Hneď ma zaujal jeho inteligentný a ironický sarkazmus, známy z jeho úsečných filmových dialógov, ktorým si na verejnosti udržiaval spoločenský odstup. Debate o vlastných filmoch nebol príliš naklonený, tak som zmenil tému. Začali sme rozoberať filmy hollywoodskeho klasika – amerického režiséra Billyho Wildera. Na prekonanie nedôvery si voči mne neodpustil kontrolnú otázku. Spýtal sa: „*Aké sú krstné mená nemeckého režiséra Murnaua?*“ Keď videl, že mám celkom prehľad, začali sme sa konečne baviť otvorene a trvalo to tak do pol siedmej ráno. Prestali sme rátať pívá, rozprávali sme sa ako starí známi. Keď sme prebrali množstvo tém, prešiel som do protiútoka a snažil som sa zistiť, aké má znalosti o slovenskej kinematografii. Ukázalo sa, že pre neho je to „terra incognita“, tak som ho vyzval, že by bolo fajn zorganizovať reprezentatívnu prehliadku slovenského filmu vo Fínsku. Myšlienka ho natoľko zaujala, že mi bez rozmýšľania ponúkol pomoc, pričom navrhol, aby sa filmy premietali z klasického formátu s anglickými titulkami v kine Andora v Helsinkách. Vymenili sme si kontakty a ubezpečil ma, nech sa mu ozvem, lebo keď niečo sľúbi, tak to platí. V tomto sa považoval za staromódneho.

Nad Hradištom sa už rozvidnelo, keď sa so mnou lúčil vetou: „*How the Yankee say: Take care!*“ So širokým úsmevom odkráčal do hotela. Trošku som ho ľutoval. O dve hodiny mal totiž tlačovku. Do mesiaca som sa mu ozval a začal som s dramaturgickými prípravami. Program som postavil na medzinárodne najúspešnejších tituloch. Z archívneho kina som do výberu zaradil snímku *Boxer a smrť* Petra Solana a Strieborným medveďom ocenený film *Ja milujem, ty miluješ* Dušana Hanáka. Z dokumentov Lehotského *Slepé lásky* a Kerekesov opus *Ako sa varia dejiny* a zo súčasnej produkcie Dom Zuzany Liovej a film *Cigán* Martina Šulíka. Slovenskí tvorcovia totiž majú čo ponúknuť, len treba veriť, že takúto príležitosť nepremárnime. ▲

PREMIÉRA: 15. 3. 2012

Deň zrady

(**The Ides of March**, USA, 2011) 2D digital, ŠUP, 101 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, TRILER
RÉŽIA: George Clooney. **NÁMET:** Beau Willimon – divadelná hra *Farragut North* (2008).
SCENÁR: George Clooney, Grant Heslov, Beau Willimon. **KAMERA:** Phedon Papamichael.
STRIH: Stephen Mirrione. **HUDBA:** Alexandre Desplat. **HRAJÚ:** George Clooney, Ryan Gosling, Marisa Tomei, Evan Rachel Wood, Paul Giamatti, Philip Seymour Hoffman.
DISTRIBÚTOR: Magic Box Slovakia

Napínavý príbeh o sexe, ambíciách, lojalite, zrade a pomste, odohrávajúci sa na pozadí vysokej hry o kandidatúru na pozíciu amerického prezidenta. Idealistický hovorca Stephen Meyers, ktorý pracuje pre nádejného prezidentského kandidáta Mikea Morrisa, čelí dileme s veľmi lákavými možnosťami voľby. Musí sa rozhodnúť, či si zvolí cestu lojality alebo vlastných ambícií, realizovaných bez ohľadu na možné ničivé následky. Vo vedľajších úlohách politickej drámy sa objaví Paul Giamatti ako manažér kampane opozičného kandidáta, či Marisa Tomei v úlohe drsnej reportérky denníka New York Times.

PREMIÉRA: 23. 2. 2012

Diabol v tele

(**The Devil Inside**, USA, 2012) 2D digital, ŠUP, 83 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, HOROR
RÉŽIA: William Brent Bell. **SCENÁR:** William Brent Bell, Matthew Peterman. **KAMERA:** Gonzalo Amat. **STRIH:** William Brent Bell, Tim Mirkovich. **HUDBA:** Brett Detar, Ben Romans. **HRAJÚ:** Fernanda Andrade, Simon Quarterman, Evan Helmuth, Ionut Grama, Suzan Crowley, Bonnie Morgan.
DISTRIBÚTOR: Tatrafilm

Izabela má traumu. Z jej matky sa pred niekoľkými rokmi traja ľudia pokúsili amatérsky vyhnáť diabla a ona ich brutálne zavraždila. Ako mimoriadne ťažký psychiatrický prípad ju previezli z USA do liečebne v Ríme, kde je tlmená sedatívmi. Izabela chce vyriešiť tragickú kapitolu rodinnej histórie, matka je však nepríčetná a nespoznáva ju, preto sa Izabela rozhodne preniknúť do tajov exorcizmu, aby zachránila ju aj seba. Zoznámí sa s dvomi kňazmi, ktorí jej chcú pomôcť a spolu sa ocitajú v predsieni miest, kde sa dejú veci také kruté, že im ľudský mozog odmieta veriť. Oni dostanú šancu vyskúšať si ich na vlastnej koži...

PREMIÉRA: 1. 3. 2012

Ghost Rider 2

(**Ghost Rider: Spirit of Vengeance**, USA, 2012) 3D digital, ŠUP, 95 min., MP12, ČESKÉ TITULKY, AKČNÝ / FANTASY / TRILER
RÉŽIA: Mark Neveldine, Brian Taylor. **NÁMET:** David S. Goyer. **SCENÁR:** Scott M. Gimple, Seth Hoffman, David S. Goyer. **KAMERA:** Brandon Trost. **STRIH:** Brian Berdan. **HUDBA:** David Sardy. **HRAJÚ:** Nicolas Cage, Ciarán Hinds, Idris Elba, Johnny Whitworth, Fergus Riordan, Spencer Wilding, Christopher Lambert. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Johnny Blaze je hviezdny motocyklový kaskadér, ktorý uzavrel zmluvu s diablom, aby mohol chrániť svojich najbližších. Po udalostiach z prvého dielu dobrodružnej jazdy ohnivého motorkára Ghost Ridera, kedy musel bezvýhradne plniť diablove rozkazy a loviť rebelujúcich démonov, sa Johnny schováva na odlahlom mieste východnej Európy. Tam si ho najmä tajná náboženská sekta, aby zachránil mladého chlapca pred diablom. Johnny sa spočiatku zdráha prijať zodpovednosť Ghost Ridera, ale je to jediný spôsob, ako ochrániť chlapca a zároveň sa navždy zbaviť svojej kliatby. Akčný 3D triler je adaptáciou rovnomenného komiksu.

PREMIÉRA: 29. 3. 2012

Hnev titanov

(**Wrath of the Titans**, USA, 2012) 3D digital, ŠUP, 106 min., MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY, AKČNÝ / DOBRODRUŽNÝ / FANTASY
RÉŽIA: Jonathan Liebesman. **NÁMET:** Greg Berlanti, David Johnson, Dan Mazeau. **SCENÁR:** Dan Mazeau, David Johnson. **KAMERA:** Peter Menzies Jr. **STRIH:** David Freeman, Vincent Tabailon, Martin Walsh. **HUDBA:** Ramin Djawadi. **HRAJÚ:** Sam Worthington, Liam Neeson and Rosamund Pike. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Desať rokov po hrdinskom porazení monštruózneho Krakena sa Perseus snaží žiť pokojný život dedinského rybára a ako osamelý rodič vychováva svojho syna Helia. Večný súboj o nadvládu medzi bohmi a titanmi je však stále aktuálny. Bohovia sú oslabení nedostatkom ľudskej oddanosti, nad uväznenými titanmi a ich vládcom Kronosom strácajú kontrolu. Perseus nemôže ignorovať fakt, že Hades sa s Diovým božským synom Aresom spolieha a s Kronosom sa dohodnú na Diovom uväznení. Na Zemi sa rozpútava pekló. Perseus sa vydáva oslobodiť Dia, zvrhnúť titanov a zachrániť ľudstvo.

PREMIÉRA: 22. 3. 2012

Hry o život

(**The Hunger Games**, USA, 2012) 2D digital, ŠUP, 120 min., MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY, AKČNÝ / DOBRODRUŽNÝ / SCI-FI
RÉŽIA: Gary Ross. **NÁMET:** Suzanne Collins – rovnomenný román (2008). **SCENÁR:** Gary Ross, Suzanne Collins, Billy Ray. **KAMERA:** Tom Stern. **STRIH:** Stephen Mirrione, Juliette Welfling. **HUDBA:** T-Bone Burnett, James Newton Howard. **HRAJÚ:** Jennifer Lawrence, Josh Hutcherson, Liam Hemsworth, Donald Sutherland, Woody Harrelson, Lenny Kravitz. **DISTRIBÚTOR:** Forum Film Slovakia

V nie príliš vzdialenej budúcnosti sa na troskách Severnej Ameriky rozkladá krajina Panem s hlavným Sídлом a dvanástimi obvodmi. Každý rok sa tu konajú Hry o život, ktorých sa zúčastňujú mladí ľudia vylosovaní v lotérii – jeden chlapec a jedno dievča z každého obvodu. Účastníci hier sú nútení likvidovať súperov v snahe zachovať svoj vlastný život. Šestnásťročná Katniss chce zachrániť svoju malú sestru, ktorá bola vylosovaná a ponúkne svoju účasť dobrovoľne. Môže uspieť v súboji so silnejšími protivníkmi a bude schopná likvidovať chlapca z jej obvodu, ktorý jej v minulosti pomohol?

PREMIÉRA: 29. 3. 2012

Hurá do Afriky!

(**Konferenz der Tiere**, Nemecko, 2010) 2D digital + 3D digital, ŠUP, 93 min., MP, SLOVENSKÝ DABING, ANIMOVANÝ
RÉŽIA: Reinhard Klooss, Holger Tappe. **NÁMET:** Erich Kästner – rovnomenná kniha (1949). **SCENÁR:** Oliver Huzly, Reinhard Klooss, Klaus Richter, Sven Severin. **STRIH:** Alexander Dittner. **HUDBA:** David Newman. **V SLOVENSKOM ZNENÍ:** Dagmar Sanitrová, Marián Slovák, Ivan Šandor, Dušan Szabo, Helena Geregová, Juraj Predemský, Soňa Norisová, Peter Rúfus.
DISTRIBÚTOR: Intersonic

Afrika je pre divé zvieratá raj na Zemi. Surikata Billy je bezstarostný rojko s hlavou v oblakoch. Spolu s vegetariánskym levom Socratom si radi robia vtipy z ostatných zvierat. Ale Afrika čaká nových hostí a bezstarostné časy sa menia. Na odtrhutej ľadovej kryhe tam pláva medvedica Sushi. A kvôli požiarom v Austrálii hľadajú nový domov aj klokan Toby a tasmaný čert Smiley. Do vysneného prostredia zrazu mieri mnoho nespokojných zvieratiek a k tomu všetkému neprišla voda, ktorá každý rok mení púšť na zelenú oázu. Zvieratá sa preto vydávajú na nebezpečnú výpravu, aby našli vodu a zachránili svoj svet.

PREMIÉRA: 1. 3. 2012

Immortalitas

(**Immortalitas**, Slovensko, 2012) 2D digitál + DVD, 85 min., MN 15, MYSTERIÓZNY TRILER
RÉŽIA: Erik Bošňák. **SCENÁR:** Erik Bošňák, Peter Mňahončák. **KAMERA:** Vladimír Straka.
STRIH: Fabián Fronček. **HUDBA:** David Kollár.
HRAJÚ: Karol Csino, Pavel Višňovský, Lujza Garajová-Schrameková, Lukáš Pelč, Jakub Gogál. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Počas 2. svetovej vojny Adam zapredáva svoju dušu diablovej v snahe zachrániť milovanú rodinu. Oboje však stráca a stáva sa proti svojej vôli nesmrteľným. Je rok 2025 a svet sa mení. Kolobeh života na Zemi sa pomaly blíži ku koncu. Krajinu zničili vojny, ľudstvo je na pokraji vyhynutia. Nadvláda umelej inteligencie zahltíla zemský povrch rovnako ako skaza z vesmíru. Adam putuje po tejto Bohom opustenej zemi a v krajine bez ľudí postupne sám prestáva byť človekom. Večnosť si kráti pomstou, loví démonov a posieľa ich naspäť do pekiel. Ak sa mu však podarí nájsť štyri bájne elementy života, môže tým zachrániť viac, než len svoju zatratenú dušu.

PREMIÉRA: 8. 3. 2012

John Carter: Medzi dvoma svetmi

(**John Carter**, USA, 2012) 2D digitál + 3D digitál, ŠUP, 125 min., MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY, SCI-FI / FANTASY
RÉŽIA: Andrew Stanton. **NÁMET:** Edgar Rice Burroughs – kniha *Princezná z Marsu* (A Princess of Mars, 1917) **SCENÁR:** Andrew Stanton, Michael Chabon, Mark Andrews. **KAMERA:** Daniel Mindel. **STRIH:** Eric Zumburden. **HUDBA:** Michael Giacchino.
HRAJÚ: Taylor Kitsch, Lynn Collins, Samantha Morton, Mark Strong, Ciaran Hinds, Dominic West, James Purefoy, Willem Dafoe. **DISTRIBÚTOR:** Saturn Entertainment

Film založený na klasickom sci-fi románe Edgara Rice Burroughsa rozpráva príbeh Johna Cartera, ktorý je nevysvetliteľným spôsobom dopravený na tajomnú a exotickú planétu Barsoom. Tam sa zapletie do konfliktu obrovských rozmerov medzi obyvateľmi planéty, vrátane Tarsa Tarkasa a úchvatnej princeznej Dejah Thoris. Vo svete, ktorý je na pokraji kolapsu, Carter zistí, že prežitie Barsoomu a jeho obyvateľov je v jeho rukách... Rozsiahle akčné 3D dobrodružstvo nakrútil držiteľ Oscara Andrew Stanton.

OBNOVENÁ PREMIÉRA: 22. 3. 2012

Juha

(**Juha**, Fínsko, 1999) 35 mm, 78 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, MELODRÁMA
RÉŽIA: Aki Kaurismäki. **NÁMET:** Juhani Aho – rovnomenný román (1911). **SCENÁR:** Aki Kaurismäki. **KAMERA:** Timo Salminen.
STRIH: Aki Kaurismäki. **HUDBA:** Anssi Tikanmäki. **HRAJÚ:** Sakari Kuosmanen, Kati Outinen, André Wilms, Markku Peltola, Elna Saloo, Ona Kamu, Outi Mäenpää, Tuire Tummisto, Tatiana Solovi, Esko Nikkari.
DISTRIBÚTOR: Asociácia slovenských filmových klubov

Svojrázny rozprávač Aki Kaurismäki nakrútil *Juhu*, posledný čiernobiely nemý film 20. storočia, podľa rovnomennej predlohy fínskeho klasika Juhaniho Ahoa z roku 1911. V duchu románu ponúka prostý príbeh manželského trojuholníka, v ktorom vystupuje vidiecka žena, jej jednoduchý muž a mestský sveták. Svojím rozhodnutím nakrútiť film ako nemý vzdáva Kaurismäki hold priekopníkom kinematografie a súčasne sa tak originálnym spôsobom snaží vyjadriť láskavý a obdivný vzťah k umeniu pohyblivého obrazu.

PREMIÉRA: 15. 3. 2012

Lorax

(**Dr. Seuss' The Lorax**, USA, 2012) USA, 2012) 35mm + 2D digitál + 3D digitál, ŠUP, 94 min., MN 15, ČESKÝ DABING, ANIMOVANÁ KOMÉDIA
RÉŽIA: Chris Renaud, Kyle Balda. **NÁMET:** Dr. Seuss – rovnomenná kniha (1971).
SCENÁR: Ken Daurio, Cinco Paul. **STRIH:** Claire Dodgson, Steven Liu, Ken Schretzmann. **HUDBA:** John Powell.
V ČESKOM ZNENÍ: Tomáš Juříčka, Otakar Brousek, Miriam Kantorková, Michal Holán.
DISTRIBÚTOR: Tatrafilm

V mestečku, v ktorom žije dvadnásťročný Ted, je všetko umelé: zvieratá, kvety aj stromy. Vysokú a nepriedušnú hradbu mesta strážia goryly miestneho vládcu, pána O'Hareho. Obyvatelia už dávno zabudli, ako vyzerá skutočná príroda, lenže Tedova láska Audrey túži po skutočnom strome. Chlapec sa preto ide poradiť k legendami opradenému Jednorazovi, ktorý pripadá ako votrelec vo vlčom teritóriu a cíti, že si vlci prišli pre odvetu. Začína sa boj na život a na smrť.

PREMIÉRA: 1. 3. 2012

Medzi vlkami

(**Grey**, USA, 2012) 2D digitál, ŠUP, 117 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, TRILER / HOROR / DRÁMA
RÉŽIA: Joe Carnahan. **NÁMET:** Ian Mackenzie Jeffers – poviedka *Ghost Walker*. **SCENÁR:** Joe Carnahan, Ian Mackenzie Jeffers.
KAMERA: Masanobu Takayanagi. **STRIH:** Roger Barton, Jason Hellmann. **HUDBA:** Marc Streitenfeld. **HRAJÚ:** Liam Neeson, Dermot Mulroney, Frank Grillo, Dallas Roberts, Nonso Anozie, Joe Anderson, Ben Bray, James Badge Dale. **DISTRIBÚTOR:** Tatrafilm

Skupina robotníkov ťažko pracuje v nehostinných podmienkach na aljašskom ropnom vrte. Po piatich týždňoch sa robotníci chystajú na zaslúženú dovolenku. Cestou domov sa však ich lietadlo zrúti do bohom zabudnutej aljašskej tundry. Zahynie takmer celá posádka až na ôsmich mužov. Tí sa na čele s Ottwayom vydávajú na nebezpečnú pešiu túru domov, do cesty sa im však postaví aj svorka krvičálnych vlkov. Ottway, úlohou ktorého bolo v rafinérii odháňať vlkov, si teraz pripadá ako votrelec vo vlčom teritóriu a cíti, že si vlci prišli pre odvetu. Začína sa boj na život a na smrť.

PREMIÉRA: 15. 3. 2012

Miláčik

(**Bel Ami**, USA, 2011) V. Británia / Francúzsko / Taliansko, 2012) 2D digitál, ŠUP, 120 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA
RÉŽIA: Declan Donnellan, Nick Ormerod. **NÁMET:** Guy de Maupassant – rovnomenný román (1885). **SCENÁR:** Rachel Bennette. **KAMERA:** Stefano Falivene. **STRIH:** Gavin Buckley, Masahiro Hirakubo. **HUDBA:** Lakshman Joseph De Saram, Rachel Portman. **HRAJÚ:** Robert Pattinson, Christina Ricci, Uma Thurman, Kristin Scott Thomas, Colm Meaney, Holly Grainger, Natalia Tena. **DISTRIBÚTOR:** Tatrafilm

Paríž, druhá polovica 19. storočia. Francúzsko sa zmieňa v politických i hospodárskych machináciách. Z vojenskej služby v Afrike sa vracia sympatický mladík Georges Duroy, no doma ho čaká iba život v chudobe, a tak si s pomocou priateľov a vlastnej obratnosti a bezohľadnosti hľadá cestu hore spoločenským rebríčkom. Čoskoro dostane veľkú príležitosť pracovať pre významné parížske politické noviny. Vďaka tomu sa Duroy, ktorému neskôr žiadna z parížskych dám nepovie inak ako Miláčik, dostáva na výstnie parížskej smotánky a čoskoro sa okolo neho začnú točiť vplyvné ženy.

PREMIÉRA: 22. 3. 2012

Modrý tiger

(**Modrý tygr**, Česká republika / SRN / Slovensko, 2012) 35 mm + 2D digital, 90 min., MP 7, RODINNÝ FILM

RÉŽIA: Petr Oukropec. Režijná supervízia: Bohdan Sláma. **NÁMET:** Tereza Horváthová – rovnomenná kniha (2004). **SCÉNÁR:** Tereza Horváthová, Petr Oukropec. **KAMERA:** Klaus Fuxjäger. **STRIH:** Jakub Hejna. **HUDBA:** Jakub Kudláč. **HRAJÚ:** Jan Hartl, Barbora Hrzánová, Linda Votrubová, Jakub Wünsch, Daniel Drewes, Anna Polívková, Stano Pitoňák.

DISTRIBÚTOR: Continental Film

Stará botanická záhrada je ukrytá uprostred hlučného mesta. Tu žije v záhradnom domčeku deväťročná Johanka so svojou ráznou matkou. Správcom a záhradníkom je pán Kytka, ktorý obýva druhú polovicu záhradného domčeka so synom Matyášom. Matyáš a Johanka sú kamaráti, stretávajú sa v Matyášovom výskumnom laboratóriu a snívajú tam svoje detské sny. Mestu ale vládne mladý ambiciózný starosta Rýp, ktorý chce zbúrať botanickú záhradu a namiesto nej postaviť moderné zábavné centrum. V tejto beznádejnej chvíli sa v meste priamo uprostred križovatky objaví modrý tiger...

OBNOVENÁ PREMIÉRA: 29. 3. 2012

Muž bez minulosti

(**Mies vailla menneisyttä**, Fínsko / SRN / Francúzsko, 2002) 35 mm, 97 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Aki Kaurismäki. **SCÉNÁR:** Aki Kaurismäki. **KAMERA:** Timo Salminen. **STRIH:** Timo Linnasalo. **HUDBA:** rôzne skladby a piesne. **HRAJÚ:** Markku Peltola, Kati Outinen, Juhani Niemela, Kaija Pakarinen, Sakari Kousmanen, Annikki Tahti, Anneli Sauli. **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

V tomto filme spracováva Kaurismäki tému o človeku, ktorý sa vyrovnáva so stratenou identitou a ktorý začína nový život. Neznámy muž je trojicou násilníkov takmer ubitý v parku pred helsínskou vlakovou stanicou. Prežije vlastnú smrť a preberá sa v kolónii bezdomovcov a chudákov na periférii, pri morskom brehu. Tu začína jeho nový život bez minulosti, z ktorej si nič nepamätá. Zoznámi sa s osamelou členkou Armády spásy Irmou a spolu prežívajú šťastné chvíle. Keď sa narátko stane rukojemníkom dobráckeho bankového lupiča a ocitne sa v „opatere“ byrokratickej polície, vyjde jeho minulosť najavo...

PREMIÉRA: 15. 3. 2012

Nevestinec

(**L'apollonide – souvenirs de la maison close**, Francúzsko, 2010) 35 mm, ŠUP, 122 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Bertrand Bonello. **SCÉNÁR:** Bertrand Bonello. **KAMERA:** Josée Deshaies. **STRIH:** Fabrice Rouaud. **HUDBA:** Bertrand Bonello. **HRAJÚ:** Hafsia Herzi, Céline Sallette, Jasmine Trinca, Adèle Haenel, Alice Barnole, Iliana Zabeth, Noémie Lvovska, Xavier Beauvois. **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

Obdobie veľkých sociálnych zmien na prelome 19. a 20. storočia postihlo aj slávne parížske nevestince. Svetu, v ktorom sa na jednej strane ponúkala krása a potešenie, zároveň však ukrýval bolesť a poníženie, hrozil zrazu zákaz existencie. Snímka, ktorú vybrali do súťažnej sekcie na MFF Cannes, vychádza z dobovej sociologickej štúdie o „domoch lásky“. Dráždivé povrchné „pozlátka“ však režisér nahradil oveľa živočíšnejšou atmosférou a do popredia umiestnil autentické príbehy dievčat, plné rivality a zvláštneho priateľstva, ktoré vôbec nie sú sexy v dnešnom ponímaní tohto slova.

PREMIÉRA: 1. 3. 2012

O bohoch a ľuďoch

(**Des hommes et des dieux**, Francúzsko, 2010) 35 mm + 2D digital, ŠUP, 122 min., MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Xavier Beauvois. **SCÉNÁR:** Étienne Comar. **KAMERA:** Caroline Champetier. **STRIH:** Marie-Julie Maille. **HRAJÚ:** Lambert Wilson, Michael Lonsdale, Olivier Rabourdin, Philippe Laudenbach, Jacques Herlin, Loïc Pichon, Xavier Maly, Jean-Marie Frin.

DISTRIBÚTOR: Tatrafilm

Malá kresťanská komunita mníchov v severnej Afrike žije v mieri a harmónii, až kým život v oblasti nenaťahuje masaker, za ktorým stoja miestni islamskí fundamentalisti. Po tom, čo mníši odmietnu armádný dozor, čelia otázke, ako sa brániť pretrvávajúcejmu nebezpečenstvu, ale aj zisteniu, že láska k blížnemu nie je pre všetkých veriacich presvedčivým argumentom. Snímka sa zaoberá univerzálnymi hodnotami, platiacimi v každom náboženstve a zároveň vychádza zo skutočnej udalosti. Film získal Veľkú cenu poroty na MFF Cannes 2010.

PREMIÉRA: 15. 3. 2012

Probudím se včera

(**Probudím se včera**, Česká republika, 2011) 2D digital, ŠUP, 120 min., MP 12, KOMÉDIA / SCI-FI

RÉŽIA: Miloslav Šmídmajer. **NÁMET:** Lumír Holčák. **KAMERA:** Martin Duba. **STRIH:** Adam Dvořák. **HUDBA:** Zdeněk Merta. **HRAJÚ:** Jiří Mádrl, Eva Josefíková, Filip Blažek, Viktor Preiss, Miroslav Táborský, Nela Boudová, Petr Nárožný, Zlata Adamovská.

DISTRIBÚTOR: Continental Film

Sympatický štyridsiatnik Petr dostane šancu vrátiť sa na chvíľu do svojich študentských čias, do júna 1989, aby konečne vyznal lásku svojej bývalej spolužiacke Eliške. Má opäť osemnásť, ale zostalo mu vedomie i pamäť štyridsiatnika. Snaží sa získať sympatie Elišky, ale musí zvládať aj študentské povinnosti, s čím však nepočítal. Komické situácie i vážnejšie konflikty rieši s vtipom, nadhľadom i mladíckou drzosťou. Originálna spomienka na dobu pred nežnej revolúcie v sebe skrýva podmanivý príbeh, nevšednú milostnú zápletku a nečakanú pointu.

PREMIÉRA: 8. 3. 2012

Rodina je základ státu

(**Rodina je základ státu**, Česká republika, 2011) 35 mm + 3D digital, ŠUP, 106 min., MP 12, DRÁMA

RÉŽIA: Robert Sedláček. **NÁMET:** Robert Sedláček. **SCÉNÁR:** Robert Sedláček. **KAMERA:** Petr Koblovský. **STRIH:** Matouš Outrata. **HUDBA:** Lenka Dusilová, Beáta Hlavenková, Michal Rataj. **HRAJÚ:** Igor Chmela, Eva Vrbková, Martin Finger, Monika A. Fingerová, Albert Mikšík, Kristýna Slámová, Simona Babčáková, Jiří Vyorálek, Marek Taclík, Jan Budař. **DISTRIBÚTOR:** Tatrafilm

Keď vám horí pôda pod nohami, nie je nad rodinný výlet. Libor, bývalý učiteľ dejepisu, ktorý sa presadil ako vrcholový bankový manažér, už mnoho rokov spokojne žije s rodinou v luxusnej vile na okraji Prahy. Bezstarostný život ale netrvá večne a na povrch sa vypľavia machinácie s peniazmi klientov. Libor sa ocitá pod dohľadom polície, ktorá mu tvrdo šliape na päty, preto pod zámienkou dovolenky odvieze celú rodinu na južnú Moravu. Útek pred spravodlivosťou sa stane cestou plnou hľadania stratených vzťahov...

PREMIÉRA: 1. 3. 2012

Skrat

(**Haywire**, USA, 2011) 2D digital, ŠUP, 93 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, AKČNÝ / TRILER
RÉŽIA: Steven Soderbergh. **SCENÁR:** Lem Dobbs. **KAMERA:** Peter Andrews [Steven Soderbergh]. **STRIH:** Mary Ann Bernard [Steven Soderbergh]. **HUDBA:** David Holmes. **HRAJÚ:** Gina Carano, Ewan McGregor, Michael Fassbender, Michael Angarano, Channing Tatum, Antonio Banderas, Michael Douglas. **DISTRIBÚTOR:** Forum Film Slovakia

Mallory Kane pracuje ako tajná agentka na tých najnebezpečnejších miestach sveta. Po úspešnom zvládnutí rukojemníckej drámy v Barcelone je okamžite nasadená do ďalšej akcie v Dubline. Veci sa však vôbec nevyvíjajú podľa plánu a Mallory čoskoro príde na to, že ju niekto z kolegov podrazil. Zrazu je sama terčom vycvičených zabijakov, ktorí dokonale poznajú jej systém práce a vedia odhadnúť každý jej ďalší krok. Mallory musí využiť všetky svoje skúsenosti z výcviku, aby pripravila dokonalú pascu, ktorá jej pomôže zachrániť život a pomstiť sa všetkým, ktorí ju zradili.

PREMIÉRA: 8. 3. 2012

Stockholm East

(**Stockholm Östra**, Švédsko, 2011) 2D digital + DVD, 95 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA
RÉŽIA: Simon Kaijser da Silva. **SCENÁR:** Pernilla Oljelund. **KAMERA:** Per Källberg. **STRIH:** Agneta Scherman. **HRAJÚ:** Mikael Persbrandt, Iben Hjejle, Henrik Norlén, Liv Mjönes. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Stockholm East je dojemný milostný príbeh dvoch ľudí, ktorých spojí tragédia. Tá si zároveň vyberie daň na ich životoch a vzťahoch. Johan žije so svojou manželkou na východnom predmestí Štokholmu. Anna tam žije tiež, s manželom a deväťročnou dcérou. Navzájom o sebe vôbec nevedia, až kým nepríde k automobilovej nehode, pri ktorej Johan spôsobí smrť malého dievčatka. Johan sa zožiera pre náhodnú haváriu a keď vidí Anninu popolavú tvár pri odchode z pohotovosti, cíti, že pre ňu musí niečo urobiť... Čas vraj všetko zahojí, ale niekedy nám nedá dosť síl na to, aby sme išli životom ďalej.

OBNOVENÁ PREMIÉRA: 29. 3. 2012

Svetlá v súmraku

(**Laitakaupungin valot**, Fínsko / Francúzsko / SRN, 2006) 35 mm, 80 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, PSYCHOLOGICKÝ
RÉŽIA: Aki Kaurismäki. **NÁMET:** Aki Kaurismäki. **SCENÁR:** Aki Kaurismäki. **KAMERA:** Timo Salminen. **STRIH:** Aki Kaurismäki. **HUDBA:** rôzne skladby a piesne. **HRAJÚ:** Janne Hyytiäinen, Maria Järvenhelmi, Maria Heiskanen, Ilkka Koivula, Jari Elsilä, Vesa Häkli, Jouni Koskenius, Joono Tapola, Kati Outinen. **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

Život nočného strážnika Koistinena sa odvíja v nudnom kolobehu, ktorý vďaka jeho čestnosti, добрote a súcitu občas naruší iba vopred prehratá bitka v záujme spravodlivosti. Jednotvárná práca, osamelý domov a pivo v stánku po návrate zo služby sú jeho každodennou rutinou. Jedného dňa ale Koistinen stretne ženu, ktorá sa rýchlo stane súčasťou jeho života a všetko zrazu vyzerá nádejnejšie. Dlho však netuší, že sa mu žena stane osudnejšou, než by si sám dokázal predstaviť. Čakajú ho zločinecké intrigy, no Koistinen si napriek nespravodlivosti zachováva svoju česť aj nádej.

PREMIÉRA: 8. 3. 2012

Štyri slnka

(**Čtyři slunce**, Česká republika, 2012) 2D digital, 90 min., MP 12, KOMÉDIA / DRÁMA
RÉŽIA: Bohdan Sláma. **NÁMET:** Bohdan Sláma. **SCENÁR:** Bohdan Sláma. **KAMERA:** Diviš Marek. **STRIH:** Jan Daňhel. **HRAJÚ:** Jaroslav Plesl, Marek Šácha, Karel Roden, Aňa Geislerová, Klára Melišková, Igor Chmela, Anička Bubeníková, Jiří Mádrl, Jana Plodková, Klára Pollertová-Trojanová, Marie Ludvíková, Vladimír Merta, Zuzana Kronerová. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Príbeh rodiny z menšieho českého mesta a ich priateľov sa dotýka tých, ktorí sa snažia zmieriť s realitou nesplnených snov a zároveň stále túžia zmeniť svoj život k lepšiemu. Takmer štyridsaťročný, ale pubertou stále zmietaný otec rodiny Fogi sa nevie poučiť z vlastných chýb. So svojou partnerkou Janou, ktorá pracuje ako úradníčka na pošte, vychovávajú dve deti. Jana prežíva krízu v manželstve, ktorá vyvrcholí v momente, keď Fogiho vyhodí z práce a ona si nájde milenca. Celú lavínu nečakaných udalostí z diaľky sleduje a možno nakoniec aj ovplyvní miestny guru Karel...

PREMIÉRA: 22. 3. 2012

Tu to musí byť

(**This Must Be the Place**, Taliansko / Francúzsko / Írsko, 2011) 2D digital + DVD, ŠUP, 118 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA / KOMÉDIA
RÉŽIA: Paolo Sorrentino. **SCENÁR:** Umberto Contarello, Paolo Sorrentino. **KAMERA:** Luca Bigazzi. **STRIH:** Cristiano Travaglioli. **HUDBA:** David Byrne, Will Oldham. **HRAJÚ:** Sean Penn, Frances McDormand, Judd Hirsch, Eve Hewson, Kerry Condon, Harry Dean Stanton, Joyce Van Patten, David Byrne. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Cheyenne, bohatý bývalý rocker, je znudený a otrávený svojím životom. Keď sa dozvie, že jeho otec umiera, cestuje do New Yorku, aby s ním strávil posledné hodiny. Prichádza však neskoro. Tridsať rokov si boli s otcom cudzí a až jeho smrť ich zblízuje. Cheyenne sa dozvedá o útrapách otca v Osvienčime v rukách bývalého dôstojníka SS Aloisa Mullera a je odhodlaný sa pomstiť. Vydáva sa na cestu naprieč Amerikou, aby čelil otcovmu úhľadnému nepriateľovi. Okrem toho sa však aj snaží zmieriť so smrťou otca a s vlastným životom. Hľadá vykúpenie alebo pomstu? Film získal Cena Ekumenickej poroty na MFF Cannes 2011.

PREMIÉRA: 1. 3. 2012

Wanderlust

(**Wanderlust**, USA, 2012) 2D digital, ŠUP, 98 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, KOMÉDIA
RÉŽIA: David Wain. **SCENÁR:** David Wain, Ken Marino. **KAMERA:** Michael Bonvillian. **STRIH:** David Moritz, Robert Nassau. **HUDBA:** Craig Wedren. **HRAJÚ:** Jennifer Aniston, Paul Rudd, Malin Akerman, Justin Theroux, Alan Alda, Ken Marino, Joe Lo Truglio. **DISTRIBÚTOR:** Tatrafilm

Ľudia z mesta svojich dedinských spoluobčanov často doslova nenávidia. Približne tak, ako ľudia z dedín nenávidia svojich spoluobčanov z miest. Hrdinovia filmu *Wanderlust* sú na tom trochu inak. Linda a George sú manželský pár z Manhattanu, ktorý si užíva pohodlný veľkomestský život. Keď George zrazu stratí prácu, rozhodnú sa opustiť modernú spoločnosť a odchádzajú do Georgie za svojou rodinou. Počas cesty domov sa zastavia v hoteli, z ktorého sa vykluje centrum komunity hippies. Vidiecke spoločenstvo, v ktorom vládne voľná láska, manželov očarí...

PREMIÉRA: 1. 3. 2012

Železná lady

(**The Iron Lady**, V. Británia / Francúzsko, 2011) 35 mm + 2D digital, ŠUP, 105 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, BIOGRAFICKÝ
RÉŽIA: Phyllida Lloyd. **SCENÁR:** Abi Morgan.
KAMERA: Elliot Davis. **STRICH:** Justine Wright.
HUDBA: Thomas Newman. **HRAJÚ:** Meryl Streep, Jim Broadbent, Susan Brown, Olivia Colman, Roger Allam.
DISTRIBÚTOR: Magic Box

Železná lady je životopisný film o najvýznamnejšej političke 20. storočia Margaret Thatcherovej, neobyčajne všestrannej žene, ktorá dokázala, že vysoká politika nie je len výsadou mužov. Ako vôbec prvá žena sa stala premiérkou Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska a svojím nekompromisným prístupom získala prezývku Železná lady. Film ukazuje Margaretino jedenástočné pôsobenie v pozícii predsedníčky britskej vlády, jej neústupnosť a rozhodnosť, ale i to, akú cenu zaplatila za politický vplyv a moc. Železná lady vo filme strhujúco stvárnila Meryl Streep, ktorá za svoj výkon získala už Zlatý glóbus.

PREMIÉRA: 29. 3. 2012

Žena v čiernom

(**The Woman in Black**, V. Británia / Kanada, 2012) 2D digital, ŠUP, 95 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, GOTICKÝ HOROR
RÉŽIA: James Watkins. **NÁMET:** Susan Hill – rovnomený román (1983). **SCENÁR:** Jane Goldman. **KAMERA:** Tim Maurice-Jones.
STRICH: Jon Harris. **HUDBA:** Marco Beltrami.
HRAJÚ: Daniel Radcliffe, Ciarán Hinds, Janet McTeer, Shaun Dooley.
DISTRIBÚTOR: Magic Box

Film na motívy klasického duchárskeho príbehu hovorí o právnikovi Arthurovi Kippsovi, ktorý je nútený opustiť svojho malého syna a odcestovať do odľahlej dediny, aby tu zariadil právne záležitosti, súvisiace s nedávno zosnulým majiteľom rezidencie Eel Marsh House. Kippsovi, ktorý osamote pracuje v tomto starom sídle, začína odhaľovať kruté a znepokojujúce tajomstvá. Jeho obavy sa vystupňujú potom, ako zistí, že miestne deti za záhadných okolností umierajú. Keď pomstychtivá žena v čiernom začne ohrozovať aj jeho najbližších, musí Kippsovi nájsť spôsob, ako vražedný kruh prerušiť.

Dva nové dokumentárne cykly na TA3

Slovenská spravodajská televízia TA3 od januára 2012 obohatila svoju programovú štruktúru o dva nové dokumentárne cykly, ktoré sa striedavo vysielajú každý piatok v premiére o 21.30 hod. a v sobotňajšej repríze o 14.30 hod. Ide o dva dokumentárne cykly, z ktorých jeden poteší priaznivcov študentskej filmovej tvorby a druhý milovníkov zaujímavosti našej planéty. Cyklus krátkych filmov študentov dokumentárneho filmu nesie názov *Študentskou kamerou... Z tvorivej dielne dokumentaristov VŠMU* a prináša ročníkové a magisterské dokumenty študentov nielen z Filmovej a televíznej fakulty VŠMU v Bratislave, ale aj z Fakulty múzických umení AU v Banskej Bystrici. Druhý cyklus pod názvom *Sú... Neštandardné cestovanie za novými objavmi na planéte* televízia charakterizuje ako „cestu za objavenými i neobjavenými pokladmi, skrytými krásami našej planéty, pod vodou, v divokých oceánoch, vo vzduchu, na vrcholoch tých najvyšších hôr, na strechách sveta a medzi nebezpečnými živočíchmi.“ Už niekoľko rokov TA3 vysielala aj filmové týždenníky z archívu Slovenského filmového ústavu (SFÚ), ktoré je možné vidieť každý pondelok o 14.30 hod. v premiére a každú sobotu o 12.30 hod. v repríze. Viac o žurnáloch *Týždeň vo filme* vo vysielaní TA3 nájdete v novej rubrike Film.sk pod názvom Svet spravodajského filmu na str. 41.

► ts+sim

Svet animovaného filmu na obrazovke

Od nedele 26. februára 2012 začala Slovenská televízia (STV) vysielat' cyklus *Čarovný svet animovaného filmu*. V jednotlivých častiach s názvami *Moja krajina v Európe*, *Z rozprávky do rozprávky*, *Keď bábky ožijú*, *Tajomstvo filmového triku* a ďalších získajú televízni diváci prvýkrát ucelený pohľad na vývoj slovenského animovaného filmu, jeho popredných tvorcov a významné diela. Cyklus je ojedinelou ukážkou toho najlepšieho, čo v tejto oblasti počas takmer šesťdesiatich rokov na Slovensku vzniklo. Nie je však len rekapituláciou toho, čo sa dodnes vytvorilo, ale aj pokusom pomôcť k znovuzrodeniu slovenského animovaného filmu. Trinásťdielny cyklus dokumentov, ktorý vznikol v produkcii ALEF Film & Media Group, z prostriedkov Ministerstva kultúry SR a v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom a Slovenskou televíziou, sa vysielala každú nedeľu o 18.45 hod. na Dvojke STV. Prvá časť *Studňa lásky* bola venovaná nestorovi slovenskej animácie Viktorovi Kubalovi, o ktorom sa zmieňovali jeho súputníci i nasledovatelia.

► ru

V januári mal premiéru fashion film LOV

Začiatkom roka mal v Piešťanoch premiéru stredometrážny film *LOV* režiséra slovenského pôvodu Tominna Kelemena, ktorý žije v zahraničí. Jeho film sa odohráva vo svete modelingu, sám režisér ho nazýva fashion rozprávkou. Hlavnú postavu filmu stvárnila Emília Vášáryová. Hrá matku troch sestier – topmodeliek (Adriana Sklenaříková, Milada Fišerová, Jessica Sjo), hľadajúcich skutočné šťastie v Paríži. *LOV* sa nakrúcal v Londýne, Prahe a Paríži, štáb bol anglicko-slovensko-český. Jeho režisér Tominno Kelemen vyštudoval scénografiu na AMU v Prahe, v Londýne pracoval pre The Walt Disney Company a dnes stále pôsobí v Londýne, no už vo vlastnej produkčnej spoločnosti. Film je nakrútený vizuálnym štýlom na spôsob francúzskeho hnutia Cinema du

look. O svojom filme Kelemen hovorí: „Aj keď je mojou najväčšou inšpiráciou tvorba režiséra Federica Felliniho, k môjmu debutovému filmu ma inšpiroval film z cirkusového prostredia *Až príjde kocour*, v ktorom si zahrála Emília Vášáryová po boku Jana Wericha presne pred päťdesiatimi rokmi. Tento film je pre mňa oslavou nielen ženskej krásy, ale hlavne ženskosti ako takej. Ja mám teraz 28 rokov a tuším, že toto je téma, ktorej sa chcem naďalej venovať aj v ďalších svojich filmoch.“ Kelemenov film *LOV* sa od apríla 2012 dostane do kinodistribúcie v Rakúsku a v Česku, Kelemen v súčasnosti nakrúca kostýmovú drámu o žene, ktorá svojou prešibanosťou zmenila chod svetových dejín.

► uwe

Vlani vzrástol predaj Blu-ray nosičov

Podľa prieskumu spoločnosti DVD Group.cz, ktorý nezahŕňa predaj lacných DVD v papierových obaloch, došlo vlani opäť k nárastu predaja DVD a Blu-ray nosičov. V Čechách a na Slovensku sa predalo 3 119 591 DVD, čo predstavuje medziročný nárast 7,7 percent, a 202 677 kusov Blu-ray nosičov, čo predstavuje medziročný nárast 64,6 percent. Spolu sa v roku 2011 predalo v Čechách a na Slovensku 3 322 268 DVD a Blu-ray nosičov s filmami, seriálmi a dokumentmi. Ich najväčším distribútorom sa stala spoločnosť Magic Box, a.s.. Patrí jej prvé miesto v celkovej počte predaných DVD a Blu-ray nosičov, v tržbách za predané DVD a Blu-ray nosiče i v celkovej počte novo vydaných titulov. Magic Box, a.s. predal v roku 2011 v ČR a SR celkom 1 280 955 kusov DVD, čo je 41,06 percent z celkového trhu s DVD a 90 972 kusov Blu-ray diskov, čím dosiahol 44,89-percentný podiel z celkového trhu s týmito nosičmi. V atraktívnom formáte 3D predala spoločnosť takmer 16 tisíc kusov nosičov, vrátane prvého českého filmu vydaného na Blu-ray nosiči v 3D a súčasne 2D formáte *Fimfárum, do tretice všetko dobré*.

► miro

(REDAKČIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TÝKAJÚCE SA DISTRIBUČNÝCH TITULOV!)

► Eva Michalková a Miro Ulman

Karol Csino ako hlavný hrdina Adam vo filme *Immortalitas* • FOTO: Film Europe

Tvorcovia *Immortalitas* vsádzajú na originálny žáner

► **Róbert Pospíš** (filmový publicista)

Mladá generácia vždy prináša nový pohľad. Platí to aj vo filme. Novú krv v slovenských kinách s úspechom reprezentuje hneď niekoľko režisérov. Neboja sa nových žánrov, ani technológií. Aktuálny úspech filmu *Lóve* Jakuba Kronera dokazuje, že mladý slovenský film má svoje publikum. Osloviť ho chce aj mysteriózny triler *Immortalitas* debutujúceho študenta bratislavskej VŠMU Erika Bošnáka.

„Ako mladým tvorcom sa nám zdalo, že na Slovensku chýba žánrová tvorba a ako generácia vyrastajúca na úplne iných žánroch sme chceli priniesť do našich končín aj niečo nové,“ vysvetľuje mladý režisér netradičnú voľbu žánru. Príbeh *Immortalitas* je situovaný do roku 2025. Vytvorenie hodnovernej budúcnosti je ťažkou skúškou aj pre zabehnutých filmárov. Erik Bošnák sa preto vydal na náročnú cestu. „Snažil som sa skĺbiť virtuálny svet so živým prostredím. Teraz nehovorím len o obrazovej stránke, ale napríklad aj o zvuku, museli sme vytvárať absolútne nový svet.“ Hlavným hrdinom jeho filmu je Adam, ktorý počas 2. svetovej vojny zapredal dušu diabľovi. Putovanie po katastrofami zmietanej planéte si kráti pomstou a lovom démonov. Cestu von z pozemskej mizérie ukáže nesmrteľnému Adamovi Archanjel Gabriel. Ten mu prezradí, že diabla porazí jedine získaním elementov

života. Pri ich hľadaní sa hrdina odsúdený na večný život stretáva s poslednými žijúcimi ľuďmi na Zemi. Práve oni mu dodajú nádej na dokončenie Gabrielovho plánu.

Bošnákova inšpirácia zahraničnými blockbustermi je evidentná už zo základného náčrtu príbehu. „Pri príprave *Immortalitas* ma inšpirovali filmy *Constantine* a *Nočná hliadka* režiséra *Timura Bekmambetova*.“ Zahraničné produkcie podobných projektov však majú obrovské rozpočty, ktoré pokrývajú najmä náročné špeciálne efekty. Ako si s nimi poradili debutujúci tvorcovia bez podpory MK SR a Audiovizuálneho fondu? „Čo si budeme nahovárať. Nehráme sa na Ameriku. To ani nikdy nebolo mojim zámerom. Na to neboli skúsenosti, ani financie. Dôležitá bola idea, ktorú má film povedať. Pre mňa bolo podstatné ukázať, že svet prináša už aj ine možnosti spracovania a rozprávania príbehov

a možno postupom času a tvrdým cíbením skúseností budú môcť aj tuzemskí filmári prinášať kvalitné a zaujímavé moderné príbehy.“ S rozpočtom do 7 000 Eur sa tvorcovia *Immortalitas* museli spoliehať na nadšenie štábu aj oddaných fanúšikov: „Samozrejme, je veľa ľudí, ktorí nás odsudzujú a neveria tomuto projektu. Ale aj strašne veľa tých, ktorí nám nadšene pomohli dokopať ho do konca a fandia nám. A tým som nesmierne vďačný.“

Hlavnú postavu Adama vo filme *Immortalitas* stvárnil herec Karol Csino. Okrem neho sa vo filme objavia aj Pavel Višňovský ako Gabriel, Lujza Garajová-Schrameková v dvojúlôhe Evy a Nikol alebo Jakub Gogál ako Sebastian. „*Hercov* sme vybrali väčšinou na základe typológie. Nakolko ide do veľkej miery o akčný film, bol niekedy dôležitejší telesný výzor ako prejav,“ vysvetľuje herecké obsadenie dvadsaťdenného režiséra a pokračuje: „Keďže sa príbeh odohráva v dalekej budúcnosti, bolo pomerne náročné v našich podmienkach a s prakticky nulovým rozpočtom vytvárať všetky potrebné aspekty. Vo filme máme rôzne príšery, ktoré vznikli kompletou animáciou, a tak herec mnohokrát netušil, čo pred ním vlastne po finálnom spracovaní vo filme bude stáť.“ Samotný film nakrúcal debutujúci štáb študentov VŠMU od marca do septembra 2010,

výroba projektu však trvala tri roky. Na adresu latinského názvu filmu Bošnák s úsmevom hovorí: „Mám veľký problém s vymýšľaním názvov a mien. Z nejakej záhadnej príčiny mi prídu na rozum vždy nejaký latinský názov. Našťastie, mám už teraz okolo seba šikovných ľudí, ktorí má v podobných rozhodnutiach krotia.“ Hudbu k filmu zložil rešpektovaný inštrumentalista David Kollár, ktorý s Erikom Bošnákom spolupracoval už na krátkometrážnej vojnovéj dráme *Labyrint osudu*. Titulnú skladbu s príznačným názvom *Nesmrteľní* nahrala skupina Desmod. Ambície *Immortalitas* sú preto jasné. Osloviť čo najširšie publikum.

A čo by filmu prial samotný režisér? „Aby bol prijatý s pochopením a nakopol ďalších mladých ľudí k tvorbe. Nerobíme si veľké oči. Je to naše prvé dielko, na ktorom sme všetci začali pracovať ako začínajúci študenti. Film má veľa chýb a je najťažšie dať von niečo, čo ste pripravovali ešte tri roky dozadu. Zvlášť keď viete, že už ste na úplne inej úrovni. Ale podstatné je, že takýto projekt dokázal prísť do finále. Pre nás je to nesmierne radostné a dôležité. Film je pre mladých a dúfam, že im ukáže, že aj na Slovensku sa dajú nakrúcať iné filmy, ako len sociálne melodrámy.“ Mysteriózny triler *Immortalitas* režiséra Erika Bošnáka vstúpi do slovenských kín 1. marca. ▲

Immortalitas (Slovenská republika, 2012)

Celkový rozpočet filmu: do 7 000 Eur (bez podpory MK SR a AVF)

Počet kópií, v ktorých sa film bude distribuovať v slovenských kinách: 5 DCP nosičov

Režisér Erik Bošňák (vľavo) pri nakrúcaní svojho debutového filmu

• FOTO: Film Europe

Po meste chodí tiger

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

V marci prichádza do slovenských kín česko-nemecko-slovenský film (nielen) pre deti **Modrý tiger**. Žánrovú medzeru v domácej produkcii tak vyplní dobrodružný a magický príbeh Johanky, Matyáša a tajomného modrého tigra, ktorému originálnu atmosféru dodávajú animované pasáže. Tie vytvoril tím slovenských animátorov na čele s Michalom Strussom.

Keď známy český producent Petr Oukropec hľadal pre svoj režijný debut zaujímavý príbeh, našiel detskú knihu *Modrý tiger* autorky Terezy Horváthovej a výtvarníka Juraja Horvátha. Stredobodom dobrodružstiev tohto rodinného príbehu je stará botanická záhrada, ukrytá uprostred hlučného mesta. Pre Johanku a Matyáša je to rajský ostrov. Spolu so svojimi rodičmi, ktorí sa o záhradu starajú, a hovoriacim papagájom žijú v domčeku medzi tropickými rastlinami. Bezstarostný život naruší rozhodnutie starostu zbúrať staré mesto aj s botanicou záhradou a postaviť tam zábavné centrum. V tejto beznádejnej situácii sa v meste zjaví modrý tiger...

Fantazijný príbeh *Modrý tiger* získava na jedinečnosti animovanými pasážami, ktorých je vo filme viac ako tridsať. Vznikali na Slovensku pod vedením Michala Strussa. Podľa neho „to nebola tradičná štúdiová výroba, pretože išlo o veľké množstvo kombinácií techník, výtvarných postupov a rovín.“ Autorom výtvarných návrhov filmu bol výtvarník knihy Juraj Horváth, pričom finálnu kresbu realizovali slovenskí animátori. Práca bola veľmi kreatívna. „Dochádzalo k viacerým verziám návrhov, nakoľko sme museli zladit' Jurajov ilustrátorský rukopis s jazykom a výtvarnými prostriedkami animovaného filmu. Celú výrobu animovaných pasáží koordinovala Ivana Laučíková, ktorá pracovala aj na niektorých animáciách, ďalej Štefan Gura, Marcel Janovský, Martina Frajšťáková, ktorá animovala

Modrý tiger ■ FOTO: ARINA

kreslené pasáže, Vanda Raýmanová, ktorá zasa maľovala napríklad fresky a papierikové animácie, vymenováva Struss jednotlivé techniky vo filme. „Použitá je klasická kreslená animácia, často dokresľovaná priamo do obrazu, tiež pixilácia na oživenie plagátov a starých pohľadníc. Ďalej siluetová animácia, plôšková animácia, ktorou sú realizované čisto animované pasáže, predstavujúce Johankine sny. V sekvencii oživenia skleníka, v ktorom vyrastá džungľa, je použitá v siluetovej podobe napríklad aj 3D animácia. Hlavná hrdinka stále so sebou nosí denník plný detských kresieb, ktoré ožívajú.“

Detská knižka *Modrý tiger* je originálna a zároveň magická, o vytvorenie podobnej atmosféry sa pokúsili aj autori rovnomeného filmu. Podľa Petra Oukropca je to príbeh o zázračnej moci snov a fantázie, aj o mágii nevšedných okolností. „Naprieč celým filmom je animáciou podporená magická rovina, ktorá sa týka samotného Modrého tigra a jedným z nosných motívov animovaných sekvencií je ostrov v mori, ktorý oživa na freske v starých kúpeľoch,“ zdôrazňuje Struss a dodáva: „Pre nás to nebola iba práca na objednávku, dostali sme najmä veľkú dôveru pri tvorivých vstupoch.“ Film vznikol v produkcii českej spoločnosti Negativ, koprodukčnými partnermi boli Blinker Filmproduktion, Meike Martens, ARINA, RTVS a Česká televízia. Do slovenskej distribúcie vstúpi 22. marca. ▲

Slovenské nominácie na Českého leva

Dňa 4. februára 2012 sa v Prahe uskutočnil nominačný večer výročných cien Českej filmovej a televíznej akadémie Český lev za uplynulý rok 2011 v audiovizuálnej tvorbe. Medzi nominovanými sú aj viaceré slovenské mená a tituly. Spolu osem nominácií si odniesol koprodukčný animovaný film *Alois Nebel* Tomáša Luňáka, a to v kategóriách najlepší film, najlepšia réžia, najlepší vedľajší mužský herecký výkon, najlepšia kamera, najlepšia hudba, najlepší strih, najlepší zvuk a najlepšie výtvarné riešenie. Päť nominácií získala historická dráma *Lidice* v réžii Petra Nikolaeva (najlepší scenár, najlepší hlavný mužský herecký výkon, najlepšia kamera, najlepší strih, najlepší zvuk), dve nominácie si odniesol *Dom* Zuzany Liovej (najlepší vedľajší ženský herecký výkon, najlepší hlavný mužský herecký výkon) a šancu získať Českého leva dostal aj Matej Mináč so svojím filmom *Nickyho rodina* v kategórii najlepší dokument. O dôležité ocenenie Českej kinematografie zabojuje aj producent Rudolf Biermann, ktorý stojí za filmom Jana Hřebejka *Nevinnosť*, a ďalší Slováč, kameraman Martin Štrba, ktorý je nominovaný za film *Vendeta* v réžii Miroslava Ondruša. Slávnostný večer Českého leva spojený s odovzdávaním cien sa uskutoční 3. marca 2012 v pražskej Lucerne.

► uwe

Trilobit sa ušiel aj slovenským filmom

Už po dvadsiaty piaty raz udeľoval Český filmový a televízny zväz (FITEZ) dňa 28. januára 2012 v Beroune ceny Trilobit za najlepšie audiovizuálne diela uplynulého roka, uvedené na filmovom plátne a televíznej obrazovke v Českej republike. Členovia poroty na čele s dokumentaristkou Olgou Sommerovou hodnotili spolu 52 filmov. Ocenenými sa okrem iných stali aj Jan Švankmajer za koprodukčný česko-slovenský film *Přežít svůj život* a Zuzana Liová

za film *Dom*. Švankmajer cenu Trilobit získal za obrazovnosť, podratný humor a invenciu, s akou jeho film nahliada do ľudskej psychiky a zotiera hranice medzi realitou a snom. Zuzana Liová si Trilobita vyslúžila za režijné, herecké a scenáristické čisté poňatie svojho debutového filmu *Dom*. Ceny Trilobit sa s prestávkami udeľujú už od roku 1966.

► uwe

Posledný autobus prvý v Clermont-Ferrand

Na 34. ročníku jedného z najprestížnejších svetových festivalov krátkych filmov vo francúzskom Clermont-Ferrand ocenili slovenský film *Posledný autobus* režisérov Martina Snopeka a Ivany Laučíkovej. Film získal cenu Prix de la Jeunesse, ktorú udeľuje porota mladých. Mladí porotcovia pri odovzdávaní ceny zdôraznili, že film v nich vyvolal hlboké pohnutie a inicioval dlhú diskusiu o nastolených otázkach medziludských vzťahov. Festival Clermont-Ferrand má neoficiálny podtitul „hlavné mesto krátkeho filmu“ a filmári na celom svete ho rešpektujú ako mienkotvorný. Poroty oceňujú diela v troch kategóriách: národnej, medzinárodnej a experimentálnej, pričom filmy do nich vyberajú z niekoľkých tisícov prihlásených titulov. Napriek tomu, že na Slovensku vzniká len málo animovaných filmov, od roku 2008 sa do medzinárodnej súťaže festivalu dostali už tri snímky (okrem *Posledného autobusu* aj *Štyri Ivany Šebestovej* a *Kamene Kataríny Kerekesovej*). Film *Posledný autobus* mal slávnostnú premiéru na MFF Art Film Fest 2011 v Trenčianskych Tepliciach a odvtedy putuje po medzinárodných festivaloch. V decembri minulého roku získal hlavnú cenu Grand Prix Maestro na filmovom festivale Animatega v Lublane. Naplánovaná je aj jeho slovenská distribúcia. Od 5. apríla 2012 *Posledný autobus* vstúpi do našich kín ako predfilm novej snímky Akiho Kaurismäkiho *Le Havre*.

► ts

Modrý tiger (Česká republika / SRN / Slovensko, 2012)

Celkový rozpočet filmu: 1 602 142 Eur (z toho podpora AVF - 0 Eur, MK SR + RTVS (Zmluva so štátom na rok 2011) - 50 000 Eur)

Počet kópií, v ktorých sa film bude distribuovať v slovenských kinách: 2 ks 35 mm kópií a DCP nosiče

▪ FOTO: Miro Nôta

„Tichý chlapec, ktorý točí čudné filmy“

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Režisér Róbert Šveda (1976) pokrstil v januári DVD so svojim debutovým filmom *Démoni* a už o niekoľko týždňov bude mať v kinách premiéru jeho druhý celovečerný film *Anjeli*. Ten sa doteraz v médiách prezentoval ako gay film, ale *Anjeli* vlastne nie sú príbehom s úplne vyhranenou gay tematikou. Šveda sa okrem toho venuje aj televíznej tvorbe, v súčasnosti sa vysielajú druhá rada seriálu *Mesto tieňov* a prebieha nakrúcanie pokračovania úspešného seriálu *Dr. Ludsky*.

Isté tabu okolo filmov s gay tematikou prelomil na Slovensku na začiatku 90. rokov minulého storočia Vlado Adásek. Tento rok po dlhej pauze príde do kín tvoj film, ktorý má k tejto téme tiež blízko. Ako je to s filmom *Anjeli* a ich „žánrovou škatuľkou“: gay themed movie?

– Nemyslím si, že *Anjeli* sú v pravom zmysle slova filmom s gay tematikou, podobne ako *Démoni* boli v niečom gay tematický v poslednej poviedke. Na Slovensku sa napríklad tak neberú, v susedných Čechách ale boli na Febiofeste zaradení do gay sekcie. Film *Anjeli* nie je v téme taký dôsledný ako bol napríklad Adáskov debut *Hana a jej bratia*. To bol prelomový film a aj Adáška možno vnímať ako prvého comingoutového študenta VŠMU, ktorá bola dlho „po starom“ homofóbna. Adásek zažil tú istú dobu ako ja, kedy podpora štátu pre študentskú tvorbu bola minimálna a aj technické zázemie na škole bolo nijaké. Preto je jasné, že ak má od režiséra vzniknúť prvý film a za vlastné, tak chce, aby bol osobný. Preto si Vlado nakrútil *Hanu* ako istý typ „výkriku“ a mne sa to veľmi páčilo. Nebol to žiaden žánrový, ani festivalový kalkul. V tom je *Hana* veľmi úprimný film.

Myslíš si, že film s gay tematikou teraz ľudia prijímú inak?

– Keď som prednášal na škole, tak som študentom na Výklade filmu zadal semestrálnu prácu na tému „Gay film na Slovensku – minoritný film pre majoritného diváka“. Práce, ktoré som dostal od vysokoškolsky vzdelaných ľudí ma nepresvedčili o opaku, ale o tom, že existujú stále vyše dvadsaťroční mladí ľudia, ktorí nemajú za sebou žiadnu sexuálnu výchovu. A to je stále smutné. Ale netýka sa to len gay tém, je to všeobecne prudérnosť, ktorá u nás v umení vládne. Nakrútiť erotickú scénu vo filme na Slovensku s našimi hercami je až nemožné. Úplne odlišný prístup nájde tvorca v Čechách. Presvedčil som sa o tom pri kastingoch na *Čubírkovú*. Podobne aj pri tomto filme bol problém so stvárnením gayov, lebo niektorí herci sa boja, že ich tak začnú všetci vnímať. Sú to hlúpe predsudky, ale často možno oprávnené, pretože je mnoho divákov, ktorí nedokážu odlíšiť realitu od fikcie.

Aby sme to uzavreli, pre príbeh *Anjelov* teda nie je dôležitá, že ústrednou dvojicou je gay pár, to je iba jednoduchý fakt...

– *Anjeli* nie sú výsostne gay tematický film, tak ako ich poznáme z gay festivalov. Tento film má v hlavnej dejovej línii gay pár, ale konflikt nie je v sexuálnej identite. Sexualita a fakt, že hlavný hrdina, zomierajúci na rakovinu, je gay, je len náhoda. Hlavným motívom filmu je neschopnosť vyrovnáť sa so smrťou blízkej osoby. Samotná sexualita je vo filme banalizovaná a postavená len ako vnútorný, nie vonkajší konflikt. Pre mňa bolo vždy poslaním nerobiť si vo filme ťažkú hlavu zo sexuálnej identity, ale dostať túto „tému“ z konfliktného svetla do bežného.

Tak ako pri *Démonoch*, aj *Anjeli* sú autorským filmom, nakrúteným podľa tvojho scenára.

– Mne sa pri istom type filmu páči byť scenáristom, lebo mi to dáva väčšiu slobodu v hraní sa. Ako vrazil profesor Párnický na škole, od podstaty sa vzpieram klasickým rozprávačským postupom. Aj keď ide o žánrový film, snažím sa nájsť si v ňom vlastný priestor, uchopiť ho inak. A presne tak to bolo s *Démonmi* a je aj s *Anjelmi*. V samotnom scenári je niekoľko vrstiev, motívov, citácií a odvolávok, v tomto prípade dokonca na divadelné žánre a autorov. Tým, že hlavná postava je gay divadelník, som sa pri uvažovaní opieral o pohľad na drámu cez gay divadelníkov, akými boli Albee, Williams či Kushner. To znamená, že som akceptoval vo výstavbe určitú štruktúru, spôsob dialógu, úlohu rozprávania „príbehu postavy“ či prítomného tajomstva americkej drámy, atď. Zároveň to však bol v úzadí „B-éčkový“ film, lebo filmové úvahy sa u mňa točili okolo Bergmana a Buñuela. Toho som aj začal vnímať shakespeareovsky, cez komédiu *Sen noci svätójskej*. V *Démonoch* som sa snažil o istú formu katarzie. Pre mňa sú *Anjeli* v zásade tragikomický film. Celý dej rámčuje téma blížiacej sa smrti, rozpadu, ukončenia, ale zároveň sa táto „artistná“ linka narúša cudzorodými, alebo aj reálnymi prvkami, ktoré prinášajú istú dávku komiky.

Démoni bol civilný film. Zostal si pri tejto civilnosti, alebo sú *Anjeli* viac poetická snímka?

– *Démoni* boli školská reakcia na Dogmu 95.

U nás asi jediná a nepochopená, ale čomu sa čudovať, veď vyšli o dvanásť rokov neskôr ako zásady Dogmy. No ich forma vychádzala z témy, rovnako ako je to pri *Anjeloch*. Zápas s vnútorným či telesným démonom nie je nikdy estetizovaný ako pekný či lúbovív obrázok. Ani obraz teda nemohol byť výsostne poetický. Snažil sa byť skôr surový. Vo filme sa estetika z poviedky na poviedku mení. Bol to zámer, obraz je čím ďalej, tým viac drsnejší. Tne sa viac a viac do živého. Ten „exorcizmus“ pohanského démona – teda ducha rodinného krbu – bol aj snahou o vierohodnosť. Vďaka tomu ma vnímali ako človeka, ktorý skončí školu a nevie vôbec nakrúcať filmy. Ale to je problém vnímania atonálnosti vo filme, ak by sme to brali v princípoch hudby. Na druhej strane anjeli ako stvorenia v umení, hlavne výtvarnom, sú vnímaní a zobrazovaní lúbovivo, často až na pokraji gýču. Je to zvláštna ľudská potreba vidieť anjelov ako krásne tvory v akomkoľvek nazeraní – od kresťanského, cez ezoterické či gotické, alebo dokonca gay estetizované zobrazenie. Anjel je vždy stelesnením krásna. A s týmto náhľadom na vec som pristupoval k uchopeniu filmu, čím vznikol zvláštne abstraktný obraz mimo čas a priestor.

V rozhovoroch si *Anjelom* dával prívlastky ako spontánny či punkerský film...

– *Anjeli* sú nízkorozpočtový film, ktorý istým spôsobom milujem. Hlavne jeho nezávislosť a možnú kreativitu. Pre niekoho bol nízkorozpočtový film snahou dostať sa k väčším projektom, pre mňa ako som si neskôr uvedomil, bol presne tým, čo som obdivoval vždy napríklad na Jarmanovi – slobodou vyjadrenia. Spontánnosť bola veľkou devízou filmu a myslím si, že jeho nakrúcanie bolo očistným, presne v anjelskom slova zmysle, pre mnohých členov štábu. Výroba filmu bola proste magická. Stačilo tam byť a vnímať. Scenár sa dopracovával na nakrúcaní a ja som vychádzal z toho, čo som videl a čo sa mi ponúvalo. Niekedy viac, niekedy menej. Tých dvanásť dní v lesíku pri Plaveckom Štvrtku zmenilo mnohé. Hlavne vo mne. Niečo v tej atmosfére bolo presne také fascinujúce, ako v Bergmanových *Lesných jahodách* alebo v *Sne noci svätajanskej*. Myslím si, že všetci sme tam boli krásne poetickí.

Nízkemu rozpočtu bol, predpokladám, podriadený aj výber techniky.

– Ten bol, našťastie, lepší ako pri *Démonoch*. Tí boli ukážkou vývoja digitálnej techniky v priebehu piatich rokov, kde sa dokonca prešlo z PAL snímania 4:3 na HD širokouhlý formát. Teraz sme zvolili videozáznam na digitálne zrkadlovky. V čase *Démonov* by som určite nechápal, že raz budeme nakrúcať na fotoaparát. Ale aj cez určité úskalja vo videokompresii je výsledný obraz, priestor a hĺbka ostrosti podávaná veľmi blízko filmovej kamere. A keďže ja sa už istú dobu ako hobby venujem foteniu, tak sme to v rámci low-budget nakrúcali na môj foťák, do ktorého som si dokúpil o pár bateriek a kariet viac, plus nejaké optiky navyše, zohnali sme grip a točilo sa.

Domáce filmárske prostredie ešte stále často funguje na kamarátskej báze. Aj *Anjeli* so svojim nízkym rozpočtom asi vznikli najmä vďaka takejto podpore.

– Nie je to vôbec jednoduché, aj keď samotné nakrúcanie trvalo len dvanásť dní. Bolo to rovnako náročné. Preto som veľmi vďačný chalanom Petrovi a Rastovi z DNA, ktorí si povedali na základe nášho blízkeho vzťahu, že zarisujú a podporia nakrúcanie takéhoto projektu. Podobne ako štábu, postprodukčným partnerom, ktorí vstúpili do projektu a boli ochotní pracovať bez nároku na honorár, vzhľadom na dobrú spoluprácu, ktorú s firmou či so mnou majú. Nie je to vôbec bežné. A ja som im teraz všetkým za to vďačný, i keď je v tom istá „edwoodovská“ zodpovednosť. Plňte si svoj sen, ale otázne je – plníte zároveň aj sen niekoho iného?

Plánuješ po skúsenostiach s *Anjelmi* aj ďalší podobne nízkorozpočtový film?

– *Anjeli* a vývoj digitálnej techniky ma presvedčili o tom, že je tu priestor ísť „jarmanovskou“ cestou, ktorú som vždy obdivoval. Popri všetkom, čo človeka musí aj živiť. A preto sa už niečo rodí a čoskoro snáď opäť vznikne nový film. *IP*. A potom snáď nový. Ako raz niekto povedal v istom ruskom divadle po premiére svojho „kunštuku“: „*Eto majo chuliganstvo*“. Pokiaľ budú existovať herci a kolegovia s chuťou robiť niečo iné a skúšať si nové možnosti, na pár dní sa pre niečo zapáliť, myslím si, že to môže dať človeku zmysel tvoriť

skutočne bez kompromisov. Žijeme v dobe, keď každý rok vznikne nový najlepší film všetkých čias. Divák má čím ďalej, tým viac užšiu pamäť. To, čo bolo pred dvadsiatimi rokmi najlepším filmom, už ním teraz nie je. A pritom ten film iba „zostarol“. Jeho výpovedná hodnota je rovnaká. Tým, že sa kinematografia viac a viac vníma len cez efekt, ako „to pekné“, tak hranice sa posúvajú s technikou vytvorenia „peknej ilúzie“. Média vytvárajú aj umelecké ikony. A pritom ja som už dosť dlho nebol skutočne filmom zdrvený, aby som chcel prehodnotiť svoj život, zamyslieť sa nad sebou, zistiť, že som bastard, atď. Niekedy sa pousmejem a spomeniem si na výstižné slová Jarmana po stretnutí s investormi, keď mali pripomienky k filmu *Vojnové requiem: „Atómovú bombu Američania zhodili na zlé miesto. Mali ju zhodiť na Hollywood a pre celý svet by urobili viac, keby nás uchránili od toľkých rokov práce v kultúre priemernosti.“*

A aká je situácia s твоjim filmom *Čubírková*? V akej fáze je teraz?

– *Čubírková* je vo fáze príprav produkcie. Je to ešte stále o zhaňaní financií a dotácií. Tým, že je to dobový film, nedá sa nakrútiť punkersky. Okrem toho ten scenár skutočne vznikol niekoľko rokov, konzultoval sa s mnohými významnými scenáristami, aby došiel do tej skvelej podoby, akú má teraz. A tak sa musí všetko pripraviť a zabezpečiť tak, aby film-noirovská atmosféra, ktorú má film mať, bola formálne naplnená.

Priniesli ti *Anjeli* novú energiu?

– Aj energiu, aj zmysel života. Je to, ako všetky moje filmy, ktoré som mimo televízie doteraz nakrútil, čudný film. Pre mňa v správnom slova zmysle. Asi sa nebudem nikdy schopný zbaviť prirovnania, ktoré nedávno na krste DVD *Démoni* povedal Peter Kerekes: „*Robo bol tichý chlapec, ktorý točil čudné filmy.*“ A ja si myslím, že som sa veľmi nezmenil. ▲

Najnavštevovanejším filmom v slovenských kinách v roku 2011 bol *Harry Potter a Dary smrti II.*, z filmov so slovenskou účasťou najviac divákov videlo koprodukčnú snímku *Občiansky preukaz*. ■ FOTO: Continental Film

SLOVENSKÁ FILMOVÁ DISTRIBÚCIA 2011: Darilo sa najmä domácim produkciám

► Miro Ulman

Vo februári 2012 počas 62. Berlinale zverejnilo Európske audiovizuálne observatórium (EAO) predbežné výsledky návštevnosti kín v Európe za minulý rok. Tá vzrástla v dvanástich a klesla v desiatich členských štátoch Európskej únie (EÚ), za ktoré boli výsledky k dispozícii. Celkovo tak klesla len o 0,4 percent. Darilo sa najmä domácim produkciám. Až osem krajín vykázalo podiel národnej produkcie na celkovej návštevnosti vyšší než 20 percent. Nás však zaujíma, aký bol rok 2011 v slovenskej distribúcii, a to nielen v kontexte EÚ.

Tretia najvyššia návštevnosť

V roku 2011 prišlo do slovenských kín 3 514 511 divákov. Je to síce o 10,24 percent menej než v roku 2010 – väčší pokles ako u nás zaznamenali vlani v EÚ už len v Českej republike (20,3 percent) – ale i tak to bola tretia najvyššia návštevnosť na Slovensku od roku 1998. Priemerná cena vstupenky vzrástla zo 4,61 Eur v roku 2010 na rekordných 4,79 Eur (teda bývalých 144,30 SK), vďaka čomu tržby klesli len o 6,8 percent. Diváci zaplatili za vstupenky spolu 16 840 598,84 Eur. Zdalo by sa, že s ubúdajúcimi kinami na Slovensku klesá i počet predstavení, a tým i divákov, ale je to presne naopak. Počet predstavení v roku 2011 vzrástol o 5 779, teda o 5,42 percent, no priemerná návštevnosť na predstavenie klesla z 37,37 divákov na 31,81. V ére samostatného Slovenska bola nižšia len v rokoch 2005 a 2007. Potešiteľné je, že aspoň v návštevnosti domácej produkcie sme sa dostali medzi tučť krajín EÚ, v ktorých zaznamenali medziročný nárast.

V roku 2011 malo v našich kinách premiéru 14 slovenských filmov, z toho 4 minoritné koprodukcie. (*Prehľad premiérových slovenských a koprodukčných filmov a ich výsledky sme uverejnili*

vo Film.sk 2/2012 – pozn. aut.). Na všetky slovenské filmy premietané v roku 2011 prišlo do našich kín 361 861 divákov, čo je 10,33 percent všetkých návštevníkov. Po odpočítaní výsledkov minoritných koprodukcii toto číslo klesne na 170 918 divákov, čo je 4,88 percent. Najúspešnejšie bolo v tomto ukazovateli v roku 2011 v Európskej únii (EÚ) Francúzsko so 41,5-percentným podielom domácej tvorby na celkovej návštevnosti. Mimo EÚ chodilo najviac divákov na domáce filmy v Turecku (50,2 percent).

Vlani v našej distribúcii vzrástol i počet premiér. Trinásť distribučných spoločností (1. júna 2011 začala na slovenskom trhu svoju činnosť spoločnosť Forum Film Slovakia a prevzala distribúciu filmov spoločnosti Palace Pictures, ktorá týmto zanikla) uviedlo do našich kín 198 filmov, čo je o 10 viac ako v roku 2010, z toho 34 vo filmových kluboch. Najviac premiér bolo i vďaka Projektu 100 – 2011 v septembri (34), naopak najmenej titulov (9) sa do kín dostalo v januári. Distribútori uviedli filmy z 25 krajín. V porovnaní s rokom 2010 sa poradie na prvých dvoch miestach nezmenilo. I vtedy bola viac než polovica premiérových titulov z USA (102)

a druhá priečka patrila Českej republike (22). Len na treťom mieste vystriedala Veľká Británia s 13-timi vlnajšími premiérami Francúzska.

Najviac divákov videlo Harryho Pottera

Päť rokov bol podľa podielu na počte divákov i tržbách najúspešnejšou distribučnou spoločnosťou na Slovensku Tatrafilm. V roku 2011 však i vďaka piatim filmom v desiatke najnavštevovanejších titulov patrí prvenstvo spoločnosti Continental Film s 32,32-percentným podielom na celkovej návštevnosti a 32,91-percentným podielom na celkových tržbách. Tatrafilm (29,03 / 29,64), ktorý mal vo vlnajšom TOP 10 filmy *Twilight Sága: Úsvit – 1. časť* a *Transformers 3*, skončil druhý. Na tretej priečke je spoločnosť Itafilm (11,06 / 11,22), ktorá distribuovala druhý najúspešnejší titul roku *Šmolkovia*. Najnavštevovanejším filmom roku 2011 bola snímka *Harry Potter a Dary smrti II.*, ktorú videlo 212 214 divákov (v roku 2010 bol prvý *Avatar* s 242 375 divákmi). Minoritná koprodukcia *Občiansky preukaz* skončila na druhej priečke a film Jakuba Kronera *Lóve* sa stal so 104 489 divákmi šiestym najnavštevovanejším filmom roku a štvrtým divácky najúspešnejším filmom v ére samostatného Slovenska.

Počas 53-och týždňov roku 2011 malo v slovenských kinách premiéru celkovo už spomínaných 198 filmov a na čele týždenného rebríčka najnavštevovanejších titulov sa vystriedalo 23 z nich (28 v roku 2010). Päťkrát skončil na prvej priečke týždenného rebríčka nielen český film *Muži v nádeji*, ale i slovenská snímka Jakuba Kronera *Lóve*. Rovnaký počet týždňov kraľoval domácim rebríčkom naposledy *Jánošík. Pravdivá história* v roku 2009. A za posledných 15 rokov mal z domácich titulov viac prvenstiev v týždenných rebríčkoch len film Juraja Jakubiska *Bathory*. V roku 2008 bol na čele až deväťkrát. Najviac divákov za jeden týždeň videlo film *Harry Potter a Dary smrti II.*, a to 96 139 (vlani film *Doba ľadová 3: Úsvit dinosaurov* videlo 101 405 divákov). Hranicu 40 tisíc divákov za týždeň sa podarilo prekonať ešte snímkam *Twilight Sága: Úsvit – 1. časť* (81 145) a *Transformers 3* (43 055).

Zo slovenských titulov sa ani jednému nepodarilo prekonať hranicu 30 tisíc divákov počas premiérového týždňa. Film *Lóve* mal však počas

prvých troch týždňov návštevnosť nad 20 tisíc (26 811, 22 424 a 20 905 divákov) a ešte desať týždňov po premiére figuroval na 9. priečke a po dvanástich dokonca na ôsmej. Potešiteľné je, že do týždenného TOP 10 sa dostali i ďalšie domáce hrané tituly – *Cigán* (najlepšie umiestnenie 3. priečka) a *Lidice* (4.), ktoré boli 6 týždňov v TOP 10, *Marhuľový ostrov* (6.) a *Dom* (10.), ba dokonca i dokumenty – *Trou de Fer – Železná diera* (6.) a *Devínsky masaker* (8.). Najmenej divákov na prvenstvo v roku 2011 stačilo filmu *Medved' Yogi*, na ktorý prišlo za týždeň po premiére 7 002 divákov.

Projekcie z klasických 35 mm kópií postupne nahrádzajú digitálne projekcie. V roku 2011 bolo síce ešte 155 titulov k dispozícii na 35 mm nosičoch, teda 78,28 percent, ale už len 74 z nich (37,37 percent) bolo výhradne na nich. Zvyšok bol kombinovaný s digitálnymi DCP nosičmi. 84 snímok bolo dostupných v digitálnom formáte a 35 dokonca v 3D. V šiestich prípadoch mali kiná, ktoré ešte nie sú digitalizované, možnosť projekcií premiérových titulov z DVD, čo však nie je veľmi šťastné riešenie.

Slovenské filmy v českej distribúcii

A ako sa darilo slovenským filmom v Čechách? Podobne ako v minulých rokoch. Pätnásť filmov videlo síce až 695 149 divákov, z toho 628 019 ale pripadá na minoritné koprodukcie. Z nich bol najúspešnejší film *Lidice* s 511 064 divákmi. V roku 2011 mali českí diváci možnosť vidieť až sedem slovenských a koprodukčných novíniek. Potešiteľné je, že minoritné koprodukcie boli opäť v menšine. 3. februára sa dostala do českých kín *Nickyho rodina* (48 113 divákov), 2. júna film *Lidice* (511 064), 9. júna *Devínsky masaker* (425), 7. júla *Cigán* (9 260), 18. augusta *Viditeľný svet* (7 892), 29. septembra *Alois Nebel* (103 195) a 20. októbra *Dom* (13 760). *Viditeľný svet* i *Nickyho rodina* mali u našich západných susedov vyššiu návštevnosť než doma. Navyše sa zdá, že v oblasti uvádzania slovenských filmov v Čechách sa už lady prelomili, pretože v prvom štvrtroku 2012 videli českí diváci už dva ďalšie filmy (12. januára *Lóve*, 23. februára *Modrý tiger*) a premiéra tretieho ich čaká tento mesiac (22. marca *Marhuľový ostrov*). Je to dobrá perspektíva pre distribúciu našich filmov nielen u našich najbližších susedov. ▲

Verzie jednej revolúcie

► Pavel Smejkal (doktorand na Katedre audiovizuálnych štúdií FTF VŠMU)

Rodovo nie celkom korektný názov nového dokumentárneho filmu Zuzany Piussi akoby z diskurzu o zlomovom období našich moderných dejín vopred „vzátvorkoval“ ženské osobnosti. No *Muži revolúcie* sú skôr správou o mocenských zápasoch prvých ponovembrových mesiacov, než historiograficky komplexným obrazom revolučných udalostí. A v týchto zápasoch, ostatne ako v celej ponovembrovej slovenskej politike, zohrávala maskulinita podstatnú úlohu. Veď aj seriózní sociológovia si zakrátko museli z pojmoslovía etológie vypožičať termín alfa-samec, aby dokázali vysvetliť fenomén, ktorý charakterizoval domácu postsocialistickú realitu 90. rokov minulého storočia.

Dokumentaristka Zuzana Piussi vyhľadáva dráždivé politické témy, ktorým sa iní skôr vyhýbajú. Už v študentskom *Výmete* prenikla do vnútra demoralizovanej jednotky kukláčov v čase, keď sa vládnuca garnitúra prezentovala rétorikou boja proti organizovanému zločinu. *Bezbožná krajina* je výrazom trpkého životného pocitu umelcov a intelektuálov, vytlačených na spoločenskú perifériu. V *Kolibe* Piussi zaznamenala pátranie po okolnostiach privatizácie filmových ateliérov. A keďže aj sexualita sa dá chápať ako politikum, snímky *Anjeli plačú* a *Babička* do tohto rámca zapadajú celkom organicky. Po filmoch *Hrdina našich čias* a *Kuracia láska*, ktoré sú z tohto hľadiska pre Zuzanu Piussi skôr netypické, boli v priebehu minulého roka uvedené hneď dve snímky, predstavujúce návrat k explicitne politickým témam. *Nemoc tretej moci* hovorí o atmosfére strachu v slovenskom súdnictve. Piussi sa v tomto filme neskrývane stavia na stranu perzekvovaných sudcov, ktorí sa

vzopreli harabinovským praktikám. Jej najnovšia snímka *Muži revolúcie* je vo svojej podstate ohliadnutím sa za minulosťou, v období stupňujúceho sa rozčarovania zo stavu demokracie však rezonuje ako čosi celkom aktuálne.

Piussi vo svojich filmoch obvykle striehne na situácie, v ktorých ľudia mimovoľne odkrývajú svoje citlivé miesta. Súčasťou jej pracovnej metódy je aj vstupovanie do diania pred kamerou, kde takéto situácie svojou prítomnosťou vyvoláva. Vo svojom najnovšom filme sa však drží v úzadí a vybraných protagonistov Novembra '89 (najmä z radov Koordinačného výboru VPN) necháva rozprávať – každého s vlastnou verziou o kľúčových udalostiach a sporoch.

Trochu chaotická úvodná časť filmu, ktorá hovorí o prvých týždňoch revolúcie približne do konca roku 1989, tvorí pomerne neostré pozadie pre ďalšie rozprávanie. Režisérka sa z výpovedí aktérov, archívnych filmových materiálov a fotografií Juraja Bartoša podarilo aspoň evokovať

dobovú atmosféru. V druhej časti ju však filmárska intuícia spoľahlivo naviedla k zložitému a dobovo príznačnému príbehu jedného z tribúnov Novembra '89. Filmové rozprávanie sa k Jánovi Budajovi začne zbíhať v súvislosti s neúspešným politickým tahom VPN z marca 1990, kedy mal na poste predsedu parlamentu vymeniť komunistu Schustera. Podtitul filmu (*Prízrak spolupráce*) sa vzťahuje k ďalšej epizóde Budajovho príbehu, ktorá je vlastne ťažiskom dokumentu. Okolnosti, za akých sa informácie o Budajovej údajnej spolupráci s ŠtB dostali do obehu, nevyhnutne vzbudzujú množstvo otázok. Časť z nich sa dotýka samotnej podstaty vyrovnávania sa s totalitnou minulosťou. Svedomie predsa nemožno redukovat' na podpisy vo vzázkoch. Pozitívny výsledok lustrácie, ktorý Budaja po júnových voľbách odstavil a „ocajchoval“, režisérka identifikuje ako možný zlomový

okamih, kedy verejnosť po krátkom revolučnom vypätí opäť stratila dôveru v politický život.

Fedor Gál, ďalší z protagonistov, vo filme sám navrhuje akúsi metodiku spomínania: „*Ja by som sa dnes ľudí pýtal, čo videli, čo cítili, čo povedali, čo napísali. Pýtať sa ich po dvadsiatich rokoch na to, čo sa podľa nich naozaj stalo – do toho sa projektujú všetky osobné traumy, sklamanie, frustrácie.*“ Piussi sa však osobnou skúsenosťou nasiaknutým verziám histórie nebráni. Naopak, pomocou strihu ich kladie vedľa seba a vzájomne konfrontuje. Snímka *Muži revolúcie* teda vo výsledku predostiera obraz rozhašterenej generácie novembrových lídrov v zajatí starých osobných sporov. V tomto svetle aj samotné základy demokratického zriadenia pôsobia akosi vratko. Zneistenie, ktoré nový dokument Zuzany Piussi tak vyjadruje, nápadne súznie so spoločenskými náladami, ktoré nás v týchto dňoch obklopujú. ▲

Muži revolúcie (Slovensko, 2012) _ **RÉŽIA** / **SCENÁR** / **KAMERA** / **STRICH**: Zuzana Piussi. **MINUTÁŽ**: 65 min.

Sugestívne prerozprávany komiks

► Eva Perďochová (študentka audiovizuálnych štúdií FTF VŠMU)

Dnešná informačná doba je živnou pôdou pre intermedialitu. Jednotlivé médiá umenia spolu komunikujú prostredníctvom divákov, a to buď nepriamo – v podvedomí si prenášame určité mýty, archetypy, spôsoby dekódovania, alebo priamo – štylistikou, naráciou a citáciami odkazuje jedno médium na iné. V prípade filmu *Alois Nebel* sa naplno prejavuje druhá možnosť.

Snímka *Alois Nebel* je adaptáciou komiksovej trilógie výtvarníka, textára a speváka Jaromíra 99 a spisovateľa a scenáristu Jaroslava Rudiša. Jej prvá úspešná časť vyšla v roku 2003 pod názvom *Bílý potok*. Neskôr nasledovali diely *Hlavní nádraží* a *Zlaté hory*. Príbeh komiksu rozpráva o výpravcovi vlakov Aloisovi Nebelovi. Film zachytáva Aloisove životné zmeny na pozadí revolučného roku 1989. No viac ako spoločensko-politická situácia zamestnávajú Aloisovu myseľ spomienky na násilný odsun Nemcov po 2. svetovej vojne. Kvôli svojim vidinám a „pomoci“ podriadeného sa dostáva do psychiatrickej liečebne, stráca prácu a po návrate na stanicu Biely potok už svoju pôvodnú pozíciu výpravcu nezíska. Čo ale získa, je pražská toaletárka Květa – žena rovnako osamelá ako on. Najväčšie tajomstvo reprezentuje záhadná postava Nemého muža, o ktorého identite nikto nič nevie, až do odhaľujúceho sa finále. Kto si ale prečíta obsah na oficiálnej webovej stránke filmu, vie, že prišiel pomstiť svoju matku.

Na úvod som ponúkla stručný obsah filmu,

v ktorom chýba už len pointa, podobne, ako to na svojej internetovej stránke urobili jeho tvorcovia. Tento východzí text sa zdá byť užitočný, pretože vnáša poriadok do mierne chaotického filmového rozprávania. Napriek alebo pre niekoho vďaka tomu je *Alois Nebel* sugestívny film, postavený na atmosfére, ktorá vznikla zaujímavým preklopením komiksu do filmového média.

Základná vlastnosť komiksu je veľmi podobná filmu. Rad obrázkov zobrazuje určité výjavy z komiksovej reality, ktoré sú radené za sebou. Súčasťou komiksového príbehu sú však aj časti, ktoré nie sú vyobrazené. Tie si čitateľ dopĺňa sám. Takéto medzerovité rozprávanie je typické aj pre film. Dopĺňame si udalosti, ktoré sa odohrávajú medzi zábermi. V literatúre ide o tzv. čítanie medzi riadkami. Na to, aby boli chýbajúce úseky doplnené podľa autorských zámerov správne, komiks využíva hyperbolizáciu. Jasne oddeľuje dobré od zlého, biele od čierneho a podobne. Výtvarný štýl filmu *Alois Nebel* napodobňuje vizuálny štýl predlohy – kontrastné čierne a biele plochy vytvárajú temnú atmosféru, pripomína-

júcu filmy noir. Animátori na dosiahnutie takejto animácie využili techniku rotoskopie – najskôr nakrútili herecké akcie, preanimovali hercov a k nim dokreslili prostredie.

Aby bol chýbajúci obsah medzi komiksovými okienkami alebo filmovými zábermi doplnený správne, často sa v rozprávaní používa viacnásobné označovanie jedného javu alebo jednej veci. Problém filmu *Alois Nebel* nastáva už v jeho úvode, keď snímka nezobrazuje Nebelove halucinácie viackrát. A keďže odsun Nemcov po 2. svetovej vojne je zobrazený skôr ako spomienka než prelud, hlavná postava sa ocitá v psychiatrickom ústave bez známej príčiny. Medzerovité rozprávanie pôsobí v niektorých prípadoch mäťuco, a tým mierne zahmlieva dej. To ale nemusí byť zákonitá chyba. Napokon do hmly sa ponára aj „filmový obraz“ alebo spomienky či halucinácie Aloisa Nebela a mierna nerozumeľnosť rozprávania túto atmosféru umocňuje.

Alois Nebel (Alois Nebel, Česká republika / Nemecko / Slovenská republika, 2011) _RÉŽIA: Tomáš Luňák. _SCENÁR: Jaroslav Rudiš, Jaromír Svejdlík (Jaromír 99) _KAMERA: Jan Baset Střítežský. _STRIH: Petr Říha. _HUDBA: Petr Kružík. _HRAJÚ: Miroslav Krobot, Marie Ludvíková, Karel Roden, Alois Švehlík, Ondřej Malý, Tereza Voříšková a ďalší. _MINUTÁŽ: 87 min.

Komiksové zostávajú aj filmové postavy. Ich tváre sú redukované na pár charakterových črt, ktoré ich vystihujú a striktne zaraďujú buď do tábora tých dobrých, alebo do barikády na opačnej strane stojacich zloduchov. Podobne ako v komikse sa nevyvíjajú a na konci filmu sú rovnaké, ako na začiatku. Čo je ale na škodu, ich motivácie sa odhaľujú buď sporadicky alebo vôbec, čím vstupujeme do sveta, o ktorom málo vieme a aj sa málo dozvieme. Postavy tak pôsobia cudzo.

Spôsob filmového zobrazenia filmu *Alois Nebel* je natoľko sugestívny, že aj napriek nejasnému rozprávaniu divák nie je ukrátený o emocionálnu participáciu na filme. Zvuky, hudba, plynulý pohyb postáv, svetla, tieňa a v neposlednom rade jedinečná vlastnosť filmu – jazda kamery – pretvárajú komiks na pomerne zaujímavý film, ktorý v našich zemepisných šírkach nemá vo svojom formálnom spracovaní konkurenta. ▲

Útek na opačnú stranu republiky

► Zuzana Štefunková (absolventka audiovizuálnych štúdií FTF VŠMU)

O znovunájdení základných ľudských hodnôt, o zbabelosti, ale i o strate hovorí posledný film Roberta Sedláčka *Rodina je základ státu*. V tejto humorom odľahčenej roadmovie opúšťa hlavný hrdina spoločne so svojimi najbližšími luxusný život v českej metropole a vydáva sa k brehom rieky Moravy, aby tu našiel úkryt pred problémami modernej doby.

Do filmového príbehu vstupujeme s vyloženými kartami. Okrem (čertových) obrázkov je na stole i celá pracovná kariéra Libora Pokorného, zbalená do jednej papierovej krabice. Veľká bublina okolo hrdinu praskla a solídna banková inštitúcia, v ktorej pracoval, dospela k svojmu zániku. Bolo len otázku času, kedy s priznávaním štedrého príjmu s nadhodnotenými prémiami príde rad i na Libora. Ten sa teraz musí správne rozhodnúť, aby okrem miesta či firemného auta neprišiel aj o to posledné. Pod nálepkou spoločnej rodinnej dovolenky sa rozhodne pred tlakom ťaživej reality ujsť na opačnú stranu republiky.

Divák od prvého momentu vie, čo sa bude diať, i to, že tento príbeh s veľkou pravdepodobnosťou pre hlavného hrdinu nedopadne dobre. Napokon, prečo by aj mal?! Sedláček sa svojím filmom nesaští poučovať ani moralizovať, skôr ním chce trefne poukázať na trň v oku dnešnej spoločnosti. Na problém rýchlochobratlíkov, vyrastajúcich ako huby po daždi, ktorým poctiví ľudia môžu len ticho závidieť. Libor je vo svojej podstate

negatívnu postavou, no i tak si dokáže diváka získať na svoju stranu. Herecký prejav Igora Chmelu v tejto úlohe je veľmi úsporný, čím sa umocňuje hrdinova vnútorná rozorvanosť. Trochu odvážne by sa postava Libora dala pripodobniť k tajomnému „driverovi“ v rovnomennom filme Nicolasa Windinga Refna. V ňom Ryan Gosling pojíma svoju rolu podobne ako Chmela, zarážajúco pokojne. Emócie záhadného automechanika zostávajú ukryté pod kamennou tvárou a na povrch presakujú v neočkovaných výbuchoch adrenalínu. Bývalý manažér Chmela ale nebojuje okázalo navonok. Vo vlastnom vnútri zvädza osobný boj so zodpovednosťou za vlastné činy i svoju rodinu. Chmelove výrazné oči v spojitosti s potrebnými informáciami, s ktorými je divák na rozdiel od iných postáv oboznámený, prezrádzajú všetko a nepotrebnú viac.

Režisér Robert Sedláček sa po viac ako dvoch desiatkach dokumentárnych filmov (veľkú časť vytvoril pre televíziu) cítil byť týmto typom filmov znudený a emočne vysilený, a tak svoje zamera-

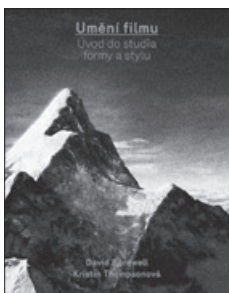
nie presunul na pole hraného filmu, kde debutoval v roku 2006 príbehom z prostredia drogovo závislých *Pravidlá lži* (snímke predchádzali dokumenty na rovnakú tému *Dlouhá kocovina*, *Děti okamžiku*). Nasledovali filmy o lobizme v českom malomeste *Muži v ruji*, ale i o čudných rekordmanoch *Největší z Čechů*. Posledný film *Rodina je základ státu* je v náznakoch syntézou Sedláčkovej hranej tvorby. Je o klamstve a potlačanej pravde (podobne ako *Pravidlá lži*), prezentovanej z pohľadu prostého, nezaujímavého Čecha (*Muži v ruji*) so statusom poľdierneho superhrdinu (*Největší z Čechů*). O pôsobivú vizuálnu stránku filmu sa postaral dvorný kameraman režiséra Petr Koblovský, ktorý je spoločne s producentom Radimom Procházkom podpísaný pod tromi (vyššie spomínanými) Sedláčkovými hranými dielami.

Bývalý dokumentarista Sedláček i tentoraz

do príbehu vkladá prvky neštylizovanej reality, čím vytvára takmer autentický, uveriteľný kontext. Postavy na plátne v podaní skúsených hercov pôsobia dojmom ľudí od vedľa, neprehrávajú, neafektujú. Vyzerajú, rozprávajú i uvažujú ako obyčajný človek, ktorý sa tiež občas potkne na vlastnej hlúposti a potom sa pred sebou samým i okolím snaží ospravedlniť vlastné zlyhanie. Kvality jeho filmu ocenila i česká filmová kritika na druhom ročníku odovzdávania svojich cien (alternatíva k prestížnemu oceneniu Český lev). Snímka *Rodina je základ státu* zabodovala v troch hlavných kategóriách – najlepší film, réžia, scenár – a v jednej vedľajšej (Simona Babčáková vo vedľajšej ženskej úlohe). Výrazný sociálny kontext, blízky nie jednému divákovi, i úprimné a uveriteľné prostredie robia z nenápadnej, úspornej tragikomiky príjemný a veľmi presvedčivý obraz dnešnej spoločnosti. ▲

Rodina je základ státu (*Rodina je základ státu*, Česká republika, 2011) **RÉŽIA:** Robert Sedláček. **NÁMET A SCENÁR:** Robert Sedláček.

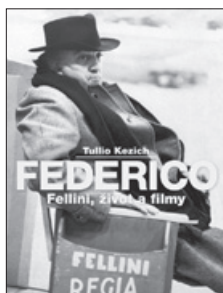
KAMERA: Petr Koblovský. **STRICH:** Matouš Outrata. **HUDBA:** Lenka Dusilová, Beáta Hlavenková, Michal Rataj. **HRAJÚ:** Igor Chmela, Eva Vrbková, Martin Finger, Monika A. Fingerová, Albert Mikšík, Kristýna Stámová, Simona Babčáková, Jiří Vyoralík, Marek Taclík a ďalší. **MINUTÁŽ:** 106 min.

**David Bordwell,
Kristin Thompsonová:
Umění filmu. Úvod
do studia formy a stylu**

(Akademie muzických umění, Praha 2011, 680 strán + příloha CD-ROM, 52,30 €)

V českom preklade vyšla konečne legendárna kniha, ktorá ozrejmúje problematiku filmu s veľkým rozmachom a autorskou erudíciou. Vo svete upútala už pri prvom vydaní v roku 1979, v početných reprintoch bola tridsať rokov ďalej cizelovaná a stala sa najpoužívanejšou učebnicou pri štúdiu filmu. Poskytuje výklad kľúčových kategórií, princípov a foriem filmového umenia, venuje sa otázkam filmového štýlu, narácie, kompozície, typov filmu, nakrúcania, produkcie a distribúcie, úloh a možností kamery, zvuku, osvetlenia, masky či strihovej skladby, a ešte aj stručne poučí o dejinách filmu alebo o spôsobe písania kritickéj analýzy filmového diela. Kniha je napísaná zrozumiteľným jazykom a zostavená pozoruhodne komplexne a súdržne, dôsledne systematicky a prehľadne. Sprievodný obrazový materiál umocňuje jej atraktivnosť a názornosť. Manželská dvojica špičkových amerických filmových teoretikov je u nás známa aj z dvoch nedávnych českých vydaní *Dejín filmu*.

**Tullio Kezich:
Federico Fellini, život
a filmy**

(NLN, Praha 2011, 424 strán, 22,70 €)

O Federicovi Fellinim (1920 – 1993) a jeho dielach vyšlo vo svete už neúrekom publikácií, veľa zaujímavých aj v českých a slovenských vydaniach. Táto novinka púta tým, že jej autor, renomovaný taliansky filmový kritik Tullio Kezich (1928 – 2009), sa s charakteristickým gigantom svetovej kinematografie vyše štyridsať rokov priatelil. A tak vo svojom chronologickom putovaní krajinami Felliniho filmov navštevuje ako zasvätenec aj privátne zákutia a demýtizuje niektoré legendy, ktoré s pasiou neraz dokresľoval samotný režisér. Čitateľ má príležitosť spoznať Felliniho detsvo a mladosť na pozadí búrlivej doby a potom prostredníctvom Kezichových komentárov zblízka sledovať prípravu a nakrúcanie filmov, Felliniho inšpiračné zdroje a tvorivé postupy, napäté vzťahy režiséra so štábom spolupracovníkov a životné puto s Giuliettou Masinou. Knihu o filmárskom mágovi, ktorý ovplyvnil moderné filmové vyjadrovanie a ktorého život sa skvel kreativitou, vitalitou, fantáziou a humorom, preložila do češtiny známa filmová publicistka a niekdajšia programová riaditeľka MFF Karlovy Vary Eva Zaoralová.

**Petr Bilík:
Ladislav Helge. Cesta
za občanským filmem**

(HOST, Brno 2011, 228 strán, 13,60 €)

Ladislav Helge (nar. 1927) je prototypom politicky a spoločensky angažovaného filmového tvorca. Filmy *Škola otců* (1957), *Velká samota* (1959) a *Stud* (1967), v ktorých skúma postoje a skúšku svedomia ľudí v zodpovednej pozícii vo vypätej dobe, sú v dejinách českej kinematografie právom zapísané ako mimoriadne diela, ktorými sa ich autor v záujme spoločenskej obrody razantne postavil proti komunistickou diktatúrou presadzovaným estetickým, etickým a politickým dogmám. Odzva bola preňho ako tvorcu aj funkcionára v umeleckých zväzoch (FITES) nutne diskvalifikujúca. Tzv. normalizácia spoločnosti po roku 1969 znamenala stop jeho práci v oblasti filmu (na čas zakotvil v *Laterne magike*, po prelomovom roku 1989 bol krátky čas vedúcim Katedry réžie na FAMU). Prvá polovica Bilíkovej knihy sa zaoberá jednotlivými filmami Helgeho, približuje ich sujet, ohlas a prínos. Druhá polovica ponúka podnetný rozhovor s režisérom, ktorý vznikol postupne počas niekoľkých rokov.

► Peter Ulman

**Július Vanovič:
Za kulisy života.
Existenciály Ingmara
Bergmana**

(F. R. & G., Ivanka pri Dunaji 2011, 180 strán, 8 €)

Literárny historik, kritik, esejista a prozaik Július Vanovič (nar. 1935) nesmel v období tzv. normalizácie publikovať. Jeho esejistické „bergmanovské“ glosy, vychádzajúce v knižnej edícii časopisu *Fragment*, sa nechcú merať s dielami odborníkov, snažiacimi sa skúmať neodkryté či reinterpretovať známe významy a okolnosti režisérovo diela, zato sú poctivým, oduševneným vyznaním človeka, ktorému od 60. rokov 20. storočia prinášala tvorba švédkeho veľikána (označuje ho aj ako filmového Dostojevského) výnimočné, pretrvávajúce zážitky a existenciálne posolstvá, ktoré vnímal v spoločnej línii s literatúrou Kafku alebo Camusa. Úvahy, ktoré v ňom vyvolávali návštevy projekcií Bergmanových filmov a neskôr aj čítanie knižných vydaní jeho scenárov, viedli k napísaniu útlej, subjektívne ladenej knihy. Pristavuje sa v nej pri jednotlivých, dnes už klasických dielach, ich témach, motívoch a významoch a vyzdvihuje ich filozofický odkaz.

(kníhkupec – Artforum)

**NAJPREDAVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE
V PREDAJNI SFÚ ► FEBRUÁR 2012**

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. Petra Hanáková: **Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra** (SFÚ, Bratislava)
2. Ivo Bláha: **Zvuková dramaturgie audiovizuálneho diela** (Filmová a televízna fakulta AMU, Praha)
3. kol.: **Kino-Ikon 2/2011** (ASFK v spolupráci so SFÚ a VŠMU, Bratislava)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. DVD **3x Martin Hollý** (SFÚ, Bratislava)
2. DVD **Rodná zem, r. Josef Mach** (SFÚ a Petit Press, Bratislava)
3. DVD **Tisícročná včela, r. Juraj Jakubisko** (SFÚ a Dixit, Bratislava)

**Predajňa Klapka.sk v marci ponúka
dve mimoriadne akcie:**

Každý záujemca, ktorý si v predajni Klapka.sk a v Kine Lumière zakúpi marcové číslo mesačníka *Film.sk*, získa ako bonus zdarma DVD s filmom **Fontána pre Zuzanu 1** Dušana Rapoša.

**Predajňa Klapka.sk počas marca ponúka veľký výpredaj kníh.
Zľavy až do 80 percent!**

PREDAJŇA K L A P K A . S K ROZŠIRUJE OTVÁRACIE HODINY:
Pondelok / Piatok 9.00 – 17.00 h.
Utorok / Streda / Štvrtok 10.00 – 18.00 h.

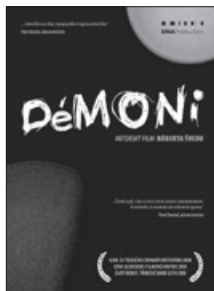
K L A P K A . S K, Grösslingová 43, 811 09 Bratislava
www.klapka.sk

Anjeli plačú

(atelier.doc)

Už od svojho študentského filmu o kukláčoch *Výmet* sa dokumentaristka Zuzana Piuksi venuje témam, ktorým sa iní tvorcovia skôr vyhýbajú. S jej filmami sa však môžeme zväčša stretnúť len na festivaloch a prehlídkach. Až doteraz vyšiel na DVD len jej dokument o filmovom publicistovi Pavlovi Brankovi *Hrdina našich čias*, a aj to len ako súčasť knihy jeho spomienok. Dokument *Anjeli plačú* (2005) je jej prvým samostatným DVD. Piuksi viac než rok sledovala prostredníctvom svojej kamery niekoľko gayov. Výsledkom je prvý domáci dokument o živote homosexuálov na katolíckom Slovensku. Počas 54-och minút v ňom režisérka ponúka divákovi pohľad do ich súkromia. Zložité emočné situácie z ich života sú zároveň výpoveďou o existencii človeka v konflikte so spoločenskými normami i sebou samým. Sama režisérka pritom stojí v úzadí a necháva scény bez komentára a dáva tak priestor divákovi. Ako bonus je na DVD režisérkin 44-minútový dokument *Koliba* (2009) o privatizácii našich filmových ateliérov. Oba filmy sú na DVD i s anglickými titulkami.

Démoni

(Magic Box Slovakia)

Dlhometrážny debut Róberta Švedu *Démoni* (2007) sa objavuje na verejnosti v päťročných cykloch. Najprv päť rokov vznikala a potom takmer ďalších päť rokov prešlo od jeho premiéry v kinách po vydanie na DVD. *Démoni* sa skladajú z troch poviedok o troch ženách. Každá z nich sa počas Vianoc ocitá v inej životnej situácii a stave mysle a prežíva toto obdobie inak, než bola zvyknutá. Prostredníctvom hlavných postáv – sestrička Soňa (dnes už „hviezdna“ Eva Vica Kerekes), čašníčka Dáša (Dada Duditšová) a Klára (Beata Dubielová) – sa diváci postupne ocitajú v troch svetoch: mestskom, dedinskom a vnútornom. Šveda nám vo filme s pre neho typickou atmosférou ponúka na Slovensku nie veľmi zvyčajný intímny pohľad do problémov našich súčasníkov. Ako bonusy sú na DVD Film o filme *Démoni*, študentské filmy Róberta Švedu *Cez prah* (2002), *Sen, predstava, fantázia Bendy Kristovej* (2000), *Odchod* (1999) a upútavky na Gay Film festival 2001 a festival Áčko 2004. Všetky filmy sú na DVD bez anglických či iných titulkov.

Mrtví muži nenosia škótsku sukňu

(Řitka video)

Americký divadelný, filmový a televízny herec, scenárista a režisér Carl Reiner strávil spolu so svojimi spolupracovníkmi mnoho času vo filmových archívoch, kde si pozreli desaťtisíce metrov starých kriminálnych snímkov. Vhodné sekvenencie z nich potom spojili s príbehom súkromného detektíva (Steve Martin), ktorého si krásna zákazníčka (Julie Ward) najala na vyšetrovanie záhadnej vraždy jej otca, známeho vedca. Výsledkom je čiernobiely film *Mrtví muži nenosia škótsku sukňu* (1982), ktorý je nielen detektívkou, ale i paródiou na slávne staré snímky a poctou film noir. Martin sa v ňom vďaka filmovému strihu stáva „partnerom“ takých hviezd, akými boli napríklad Ava Gardner, Cary Grant, Humphrey Bogart, Ingrid Bergman, Bette Davis či Kirk Douglas. Úloha detektíva Rigbyho mu padla ako ušitá (podielať sa na scenári) a nebyť známych tvárí, divák by si občas ani neuvedomil, že vo filme sú použité scény zo slávnych filmov zo 40. rokov. Film je na DVD s obrazom vo formáte 16:9, anglickým a českým zvukom DD2.0 a českými titulkami bez akýchkoľvek bonusov.

Šaráda

(Vapet)

Stanley Donen je známy predovšetkým ako úspešný režisér komédií a muzikálov. Je medzi nimi napríklad i filmová klasika *Spievanie v daždi*. V roku 1963 však dokázal, že si vie poradiť i so žánrom úplne odlišným – trilerom. I keď do príbehu mladej ženy (Audrey Hepburn), ktorá sa z lyžovačky vo Švajčiarsku vracia do Paríža a tam sa postupne zaplieta do kolotoča agentov CIA, tajomstiev a vražd, úspešne zakomponoval popri akčných scénach i humorné odtlačenie a prvky romantickkej komédie. Napriek tejto zmeske žánrov film drží výborne pokope a režisér v ňom vrchovato naplňa príslub hravosti, ktorý jeho názov *Šaráda* evokuje. A necháva diváka v napätí až do úplného konca. V hitchcockovsky ladenom príbehu s výbornými dialógmi a hudbou Henryho Manciniho hlavnej hrdinke výborne sekundujú nielen charizmatický Cary Grant, ale i Walter Matthau a James Coburn. Škoda, že dnes už takéto filmy nevznikajú. Film je na DVD s obrazom vo formáte 4:3, anglickým a českým zvukom DD2.0 a českými titulkami bez akýchkoľvek bonusov.

► Miro Ulman

ŠARÁDA
VAPET

kameraman
Laco Janošák

Dokončil som celovečerný štylizovaný dokument s Petrom Krištúfkom *Neviditeľný nepriateľ* a 20-minútový hraný film s Petrom Magátom *Kabát* z obdobia konca 2. svetovej vojny. Teším sa na nakrúcanie dokumentu s Janou Minárikovou o človeku, ktorý sa túžil stať rybou *Homo Ciris*. Tiež ma teší úspech dokumentu *25km²*, ktorý som robil s dvojicou Mináriková – Bustin. V súčasnosti pracujeme s Dušanom Bustinom na príprave krátkeho hraného filmu *13. poschodie* a Kristína Herczegová mi dala prečítať svoj scenár, ide o ženskú komédiu *Drž ma pevne*.

scenárista
Juraj Raýman

Dokončujem príbeh z rozhlasového cyklu o podvodníkoch, darebákoch a lotroch sveta *V koži Eda Geina*, venovaný zručenému americkému farmárovi, ktorý si z kože obetí šil bizarné odevy. S Marekom Šulíkom pokračujeme vo výrobe relácie o knižných novinkách pre STV. Pokúšam sa redigovať vianočnú knižku pre deti, ktorú ilustruje moja drahá Vanda, a dúfam, že jej na oplátku budem pomáhať s animovaným seriálom. Čo sa týka filmu, podieľam sa na jednom „nekonkrétnom“ projekte s „nekonkrétnym“ režisérom a ešte „nekonkrétnejším“ producentom (a nie je to Prikrer...).

dokumentarista
Marek Sulík

Keď píšem toto, mal by som práve strihať film Jána Šudu o Kornelovi Földvárim. Keď dopíšem, pobežím do Art fóra natočiť s Jurom Raýmanom príspevok do relácie o knihách, potom sa musím rýchlo vrátiť, dokončiť poslednú časť tejto relácie a odovzdať produkcii. Musím spísať použitú hudbu z cyklu *Konzervy času*, ktorý sme minulý rok dokončili! Ráno sa stretneme s Petrom Kotrhom a Janou Bučkovou nad strihom filmu *Zvonky šťastia*. Dúfam, že sa mi podarí prepísať niečo z ďalších 8mm filmov, ktoré dlhujem ich majiteľom už pár mesiacov. Tolko nateraz pracovne.

Najpredávanejšia na DVD bola Rodná zem

Od konca septembra do začiatku decembra 2011 sa v slovenských novinových stánkoch predávala DVD edícia *Slovenský film 40. a 50. rokov*. V nej Slovenský filmový ústav (SFÚ) v spolupráci s vydavateľstvom Petit Press priniesol záujemcom o domácu kinematografiu ďalšiu desiatku významných slovenských titulov, tentoraz z obdobia 40. a 50. rokov minulého storočia. Do konca roka 2011 sa najúspešnejším titulom edície z hľadiska predajnosti stala snímka *Rodná zem* Josefa Macha s počtom predaných kusov 4 973. Na druhom mieste v predajnosti sa umiestnil film *Dáždňik svätého Petra* režisérov Vladislava Pavloviča a Frigyesa Bána (4 267 predaných kusov) a tretím najpredávanejším titulom historickej DVD edície sa stal *Kapitán Dabač* v réžii Paľa Bielika (3 188 kusov), za ktorým v tesnom závese skončil ďalší Bielikov film *Vlčie diery* (3 173 kusov). Spolu sa predalo viac ako 30-tisíc kusov DVD titulov, čím sa DVD edícia *Slovenský film 40. a 50. rokov* z hľadiska predajnosti so svojimi nosičmi zaradila medzi najúspešnejšie DVD v stánkovom predaji vôbec.

► uwe

Kino-Ikon približuje tvorbu Jacquesa Rivetta

Hlavnou témou najnovšieho čísla časopisu prave o filme a pohyblivom obraze Kino-Ikon 2/2011 je tvorba predstaviteľa francúzskej novej vlny Jacquesa Rivetta. Francúzsky režisér sa preslávil filmami, v ktorých sa prelína skutočnosť a fantázia, jeho najznámejšou snímkou je *Céline a Julie si vyšli na lodi*. Mladí českí a slovenskí filmoví vedci v novom čísle Kino-Ikonu analyzujú kľúčové motívy Rivettovho diela v kontexte doby. Druhý tematický blok textov v novom Kino-Ikone sa venuje reflexii posledného 15. ročníka Medzinárodného festivalu dokumentárnych filmov (MFDF) Jihlava a najmä absolventskému dokumentu Andrey Slováckovej *Nadohľad* (2011), ktorý bol vo vlašajšom festivalovom

programe zaradený do súťažnej sekcie dokumentárnych filmov strednej a východnej Európy pod názvom Medzi moriami. V úvodnej časti Studium sa čitatelia Kino-Ikonu dozvedia viac o vyjadrovacích postupoch slovenských dokumentaristov (Marko Škop, Peter Kerekes, Juraj Lehotský), číslo obsahuje aj odborné recenzie filmov a filmových publikácií. Pravidelnou prílohou Kino-Ikonu je študentský časopis Frame, tentoraz zameraný na tému Inšpirácia.

► www.asfk.sk

► uwe

Úspech pre nový slovenský dokument o deťoch

Slovenský dokument *Budúcnosť podľa Maxa, Krištofa a Daniela* v réžii Jara Vojteka sa v širokej medzinárodnej konkurencii prebojoval medzi finalistov 25. ročníka prestížneho filmového festivalu pre deti a mládež Prix Jeunesse International 2012, ktorý sa uskutoční začiatkom júna v Mníchove. Dokument je jedným z jedenástich príbehov z cyklu *Deti o deťoch*, ktorý ponúka inovatívny prístup v tvorbe programu pre deti. Cyklus vznikol podľa námetu Tiny Diosi a Zuzany Kostelníkovéj. Okrem Diosi sa na projekte podieľali dokumentaristi Jaro Vojtek, Tereza Nvotová a Vladislava Plančíková. Cieľom tvorcov bolo otvoriť nové dimenzie tým, ktorí o dnešných deťoch stratili dobrú mienku, alebo si o nich ešte nič nemyslia. V jednotlivých príbehoch z rôzneho prostredia ukazujú, že každý malý človek je originál, hodný pozornosti. „*Chceli sme ponúknuť slovenským deťom a ich rodinám formát, ktorý bude dostatočne hravý a moderný a dá deťom možnosť spolupodieľať sa na nakrúcaní. To nám umožnilo práve spájanie detskej kamery s profesionálnymi dokumentaristami. Vznikol hravý prístup, kde detský pohľad na svet cez kameru strieda objektívnejší dospelý prístup. Boli by sme radi, keby príbehy pozerali deti spolu so svojimi rodičmi,*“ hovorí Tina Diosi. Dokumentárny cyklus *Deti o deťoch* bude uvádzať STV na Dvojke od marca 2012.

► ts

MEDIA Desk Slovensko informuje...

Prvou európskou krajinou, ktorá má takmer kompletne digitalizované kiná (podiel digitalizovaných kín je 98 percent), je Nórsko. Kolegovia z EACEA, MEDIA Distribution absolvovali študijnú cestu do tejto krajiny, jej účelom bolo monitorovať vývoj situácie v distribúcii v digitálnej forme. Ich závery sú veľmi zaujímavé a poučné: predovšetkým podľa očakávania klesla cena nákladov na výrobu digitálnych kópií, ale prekvapujúco sa veľmi neznižili celkové náklady na distribúciu. Dôvodom je, že nízka cena DCP kópií zväzda distribútorov vyrábať ich vo väčšom počte, aj keď si potom na trhu nenájdu priestor. Digitálna distribúcia nie je bezchybná, dosť často sa stáva, že DCP kópie majú softwarové chyby a komunikácia so zasielateľom je komplikovaná a nepružná, dokonca sa často stalo, že filmy sa v určený čas vôbec nepremietali. Kiná pri inštalovaní digitálneho projektora vyhodili 35 mm techniku, ale neskôr zistili, že mnohé filmy nemôžu premietiť, pretože neexistuje ich digitálna podoba (napríklad klasické filmy). Ale je tu i jeden pozitívny záver: zvýšil sa počet premietaní domácich filmov. Čo sa týka aktuálnych uzávierok, v marci je aktuálna výzva EACEA/30/11: Výberová podpora kinodistribúcie s uzávierkou **30. marca 2012**.

► www.mediadeskslovakia.eu

► vs

Aktuálna uzávierka do fondu Eurimages

Najbližšia aktuálna uzávierka na podávanie žiadostí o grant pre oblasť koprodukcii a distribúcie z kinematografického fondu Rady Európy Eurimages je **14. apríla 2012**. Žiadosti je potrebné predkladať na oficiálnych formulároch spolu s požadovanou dokumentáciou, všetky materiály musia byť doručené do fondu

najneskôr v deň uzávierky. Príslušné zasadnutie Správnej rady fondu sa uskutoční od 7. do 10. júna 2012. Formuláre na podávanie žiadostí nájdete na domovskej stránke fondu.

► www.coe.int/t/dg4/eurimages/default_en.asp

► uwe

Art Film Fest prijíma filmy do súťaže

Jubilejný 20. ročník festivalu Art Film Fest sa uskutoční v dňoch od 16. do 23. júna 2012 v Trenčianskych Tepliciach a Trenčíne. Vo svojom programe ponúka priestor pre prezentáciu diel najnovšej svetovej kinematografie, významných titulov filmovej histórie a tiež prehliadku snímok slovenského audiovizuálneho prostredia. Dominantami festivalového programu sú dve súťažné sekcie. Medzinárodná súťaž hraných filmov je otvorená filmovým režisérom, ktorí v profesionálnych podmienkach vytvorili prvý, druhý alebo tretí dlhometrážny hraný film s rokom výroby 2011 a 2012. Medzinárodná súťaž krátkych filmov je určená krátkometrážnej tvorbe všetkých žánrov rovnakých výrobných rokov. Uzávierka na prihlasovanie filmov do súťaží a nesúťažných sekcií je do **31. marca 2012**. Prihlasovatelia budú o výsledkoch výberu informovaní do konca apríla 2012. ► www.artfilmfest.sk

► uwe

Termín uzávierky na Fest Anča

Medzinárodný festival animovaného filmu Fest Anča otvára svoje brány pre nové animované filmy. Piaty ročník podujatia sa uskutoční v dňoch od 28. júna do 1. júla 2012 v Žiline, prihlasovanie filmov je možné do **30. marca 2012**. Animované filmy s rokom výroby 2010 – 2012 môžu súťažiť v dvoch kategóriách – krátke filmy a hudobné video, dĺžka filmov nesmie presiahnuť 30 minút. Filmy na DVD môžu záujemcovia poslať na adresu: Fest Anča, Krížna 10, 811 07 Bratislava. Filmy, ktoré uspejú v predvýbere, budú zverejnené do konca mája 2012. ► www.festanca.sk

► uwe

Spojenie s filmovým svetom

► Lenka Kuchtová

(študentka audiovizuálnych štúdií FTF VŠMU, na Berlínale pôsobila v prezentačnom stánku Central European Cinema)

V dňoch od 9. do 19. februára 2012 sa konal 62. ročník MFF Berlín. Aj keď slovenská kinematografia nemala v oficiálnom festivalovom programe žiadne zastúpenie, už tradične a veľmi úspešne sa prezentovala na Európskom filmovom trhu (EFM), ktorý ako súčasť festivalu predstavuje rozsiahle medzinárodné centrum pre filmový biznis.

Slovenský film bol na tohtoročnom Berlinale oprezentovaný spolu s českým a slovinským filmom v spoločnom informačnom stánku Central European Cinema. Slovenský filmový ústav (SFÚ) spoločne s Českým filmovým centrom a Slovinským filmovým fondom poskytovali rôznym filmovým profesionálom potrebné informácie o filmových novinkách a pripravovaných projektoch. Okoloidúcim ponúkali rôzne propagačné materiály k jednotlivým projektom, DVD screenery celovečerných či krátkych hraných, dokumentárnych i animovaných filmov, katalógy o slovenskej kinematografii a mnohé iné. Slovenský stánok sa tentoraz niesol v duchu premiéry aktualizovaného katalógu *Slovak Films 11 – 12*, ktorý bol v novom dizajnovom šate vizuálnym a informatívnym lákadlom. Okrem základných informácií o slovenských filmoch z príslušných rokov obsahuje aj rozšírený adresár audiovizuálnych spoločností, inštitúcií, filmových škôl a festivalov na Slovensku. Na EFM sa vo forme trhových projekcií predstavili aj dve slovenské koprodukčné snímky, konkrétne *Cigán* Martina Šulíka a *Alois Nebel* Tomáša Luňáka.

Kým vo festivalovom programe sme nemali žiadne zastúpenie, v nezávislých porotách festivalu zasadli až dvaja Slováci. Prvým z nich bol Matúš Krajňák, absolvent bakalárskeho štúdia filmovej réžie na VŠMU v Bratislave a v súčasnosti študent réžie na Deutsche Film Und Fernsehakademie Berlin, ktorý sa stal členom poroty sekcie Perspektíve Deutsches Kino, predstavujúcej nové trendy v tvorbe mladých nemeckých

filmárov. Druhým našim zástupcom bola Monika Višniarová, absolventka filmovej scenáristiky na VŠMU v Bratislave, ktorá pracuje ako dramaturgička slovenského Filmového festivalu inakosti a v Londýne pre Britský filmový inštitút. Zasadla do poroty, udeľujúcej Teddy Award, čo je najvýznamnejšia spoločensky i politicky uznávaná queer filmová cena pre snímky s LGBT tematikou.

Svojich zástupcov sme však mali aj na inom fóre. Jedným z tradičných sprievodných podujatí Berlinale bolo stretnutie účastníkov celoročného medzinárodného programu ScripTeast, zameraného na vývoj a prezentáciu scenára dlhometrážneho hraného filmu, na ktorom nás reprezentoval Michal Kollár a Anna Fířiková so scenárom *Červený kapitán*. Ako režisér a producent sa Michal Kollár zúčastnil aj workshopu a alternatívnej prezentácie projektov Pitch Stop, kde spomínaný projekt predstavil širokej skupine medzinárodných producentov, distribútorov a iných filmových profesionálov.

Aj napriek absencii našej kinematografie v hlavnom festivalovom programe môžeme naše pôsobenie v Berlíne hodnotiť vysoko pozitívne. Nielen vďaka úspechom našich zástupcov, ale aj vďaka tomu, že ako spolupracovník na prezentačnom stánku na EFM môžeme potvrdiť, že Slovensko sa v silnej konkurencii nestratilo a náš spoločný stánok predstavoval dôležité styčné miesto slovenskej kinematografie s ostatným filmovým svetom. ▲

FOTO: archív SFÚ

SVET SPRAVODAJSKÉHO FILMU

Nielen v kruhu oficialít

► Rudolf Urc (filmový dramaturg a publicista)

Filmové týždenníky ako žánre spravodajského filmu sú dnes vzácnosťou. Kedysi sa premietali v kinách pred každým uvedením filmu a pre divákov boli dôležitou obrazovou informáciou o dianí v spoločnosti. V súčasnej mediálnej spoločnosti by takéto žánre v kinách nenašli adekvátne uplatnenie, zato ako archívne dokumenty, o ktoré sa vo svojich zbierkach stará Slovenský filmový ústav (SFÚ), ponúkajú históriu v nových súvislostiach. V programe televízie TA3 ich je možné sledovať už pár rokov, vo Film.sk sme sa od tohto čísla rozhodli na niektoré z nich každý mesiac upozorniť. Pri tejto príležitosti sme oslovili filmového dramaturga a publicistu Rudolfa Urca, ktorý pôsobil aj ako dramaturg Spravodajského filmu.

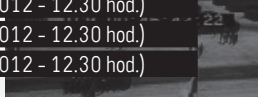
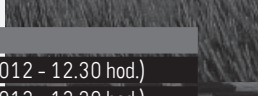
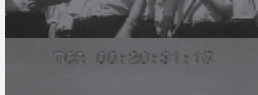
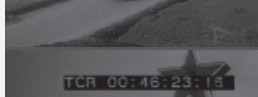
V marcovej kolekcii týždenníkov ma zaujala reportáž z prevozu veľkého železného potrubia nákladnými autami z Blanska až na Oravskú priehradu. Je tam veľa zaujímavých a dramatických momentov (Týždeň vo filme č. 22). Nechýbajú však ani obligátne odkazy na družbu so Sovietmi. Na lúkach a bažinách pri Leviciach pomáhajú sovietske stroje pri zakladaní ryžových polí (č. 21). A kombajny Stalínek, zoradené ako vojská, čakajú na začiatok žatvy v Hurbanove (č. 25).

Týždenníky č. 19 a 20 ale patria do kolekcie takzvaných „oficialít“. Stretol sa tu Sviatok práce a Deň víťazstva. Záplava rečí, kvetín, transparentov, papierových hláv, holubíc mieru, vlajok, vojakov, milicionárov, pionierov. Ani ikony doby nechýbajú – vysoké pece, hydrocentrály, družstevné lány, hutný kombinát. Po besede s úderníkmi na Hradčanoch pozýva prezident Gottwald vyznamenaných do hostiteľských salónov, no tam už ale kamera nesmie.

Priestor v marcových týždenníkoch dostala aj smutne známa postava Viliama Širokého. Bol vtedy na vrchole moci – minister zahraničných vecí a predseda KSS. K jeho päťdesiatke sa priam hrnuli gratulácie (č. 24). Malého pioniera zdvihli až vysoko na tribúnu, aby odovzdal milovanému predsedovi kyticu. A hoci je sovietsky konzul zamračený ako hrob, sprievod dolu Stalínovým námestím jasá. Zvukári tu zas odviekli dobrú robotu! Do panoptika papalášov neodmysliteľne patrili aj Karol Bacílek, ktorý ku generálskej uniforme prišiel ako slepé kura k zrnu, keď ho jedného dňa Gottwald ustanovil za ministra národnej bezpečnosti. A to bola veľmi nebezpečná bezpečnosť. V tej uniforme Bacílek totiž onedlho navštívil na Pankráci mučeného Clementisa, aby ho vyzval priznať sa k hrdelným zločinom. Ale tam už, pravda, spravodajská kamera nebola... Tak také to boli – slávne májové dni pamätného roku 1952. ▲

FILMOVÉ TÝŽDENNÍKY NA TA3 – MAREC 2012

- 5. marec 2012 – 14.30 hod. – Týždeň vo filme 19/1952 a 20/1952 (REPRÍZA 10. marec 2012 – 12.30 hod.)
- 12. marec 2012 – 14.30 hod. – Týždeň vo filme 21/1952 a 22/1952 (REPRÍZA 17. marec 2012 – 12.30 hod.)
- 19. marec 2012 – 14.30 hod. – Týždeň vo filme 23/1952 a 24/1952 (REPRÍZA 24. marec 2012 – 12.30 hod.)
- 26. marec 2012 – 14.30 hod. – Týždeň vo filme 25/1952 a 26/1952 (REPRÍZA 31. marec 2012 – 12.30 hod.)

KINO LUMIÈRE V MARCI: Tilda Swinton: „Som prevdepodobne žena.“

odporúča
filmový teoretik
Martin Kaňuch

V marcovom programe Kina Lumière sa po prvýkrát od jeho jesenného zrodu objaví profil filmovej herečky, ktorá svojím fyzickým zjavom, filmovým rozhladom i samotným herectvom patrí medzi tie najzaujímavejšie osobnosti súčasnej európskej a americkej, tak nezávislej, ako aj mainstreamovej kinematografie. Mikroportrét Tildy Swinton (1960) – vzdelanej Škótky (Cambridge, sociálne a politické vedy) zo známej aristokratickej rodiny – síce tvoria len tri vybrané filmové ťahy, aj tie však spolu dostatočne odkrývajú čaro a nevyspytateľné pôsobenie jej prejavu, prítlačivosť akejkoľvek ne-hranej tváre či inteligentného gesta.

Charizma, uhrančivá prítlačivosť Tildy Swinton je „ukážková“ – už len preto, že nijako nesúvisí s tradičnými predstavami o ženských rolách, kráse a správaní sa nielen vo filme. Aj preto ide zároveň o charizmu hraničnú. V rôznych úlohách je neprehľadnuteľná práve vtedy, keď ostáva priesračne netransparentná, príp. nejednoznačná (*gender-hopping*). Už od 80. rokov minulého storočia ju takto v postavách svojich filmov formoval Derek Jarman. V jej tvári rozohrával najrôznejšie familiárne stopy ženskosti (madona, matka) a zároveň črty, ktoré ju zneistujú (androgyn). Obojpohlavný *Orlando* (1992) vo filme Sally Potter bol v tejto línii modelovania vlastnej tváre a tela pochopiteľne jej vrcholom.

V novom tisícročí sme mali možnosť vidieť Tildu Swinton v sérii postáv tvrdo raziacich antispoločenskú pragmatiku vlastného života a vzťahov k druhým (*Pláž, Julia*), ale aj v príbehoch, kde sa pohráva s vizuálom distingvovanej a krehkej krásy, hoci práve preto je uviazaná a dusená normami spoločenského postavenia (*Ja som láska*). Inak, alternatívu k jej charizme v tomto filme ponúka v postave jej dcéry talianska herečka Alba Rohrwacher (tiež *Osamelosť prvočísle, Človek, ktorý príde* a i.).

Ešte predtým Tilda Swinton nakrútila s Lucom Guadagninom film-sympóziom *Tilda Swinton: The Love Factory* (2002), kde spolu rozoberajú veľmi kacírské myšlienky o opúšťaní tradičných, napríklad rodinných hodnôt, otázky strachu zo samoty človeka i pochybné „nutnosti“ lásky ako lieku na individualitu a uzavretosť človeka v sebe samom. V Kine Lumière nám „pravdepodobne ženu“ Tildu Swinton ukáže v marci Béla Tarr v *Mužovi z Londýna*, Sally Potter v *Orlandovi* a Tony Gilroy v *Michaelovi Claytonovi*. ▲

Orlando ■ FOTO: archív SFÚ

KINO LUMIÈRE

KINO
SLOVENSKEHO
FILMOVÉHO
ÚSTAVU

ŠPITÁLSKA UL. 4
BRATISLAVA

PROGRAM

Kino Lumière – Kino Slovenského filmového ústavu / Špitálska 4, Bratislava,

► www.navstevnik.sk ► www.aic.sk/kinolumiere

1. 3.
Persepolis, V. Paronnaud, M. Satrapi, Franc., 2007, 95 min. (17.30)
Taxidermia, G. Pálfi, Mad./Rak./Franc., 2006, 91 min. (18.00)
Prelomit vlny, L. von Trier, Dán./Švéd./Franc./Hol./Nór., 1996, 159 min. (19.30)
Evanjelium svätého Matúša, P. P. Pasolini, Tal./Franc., 1964, 140 min. (20.00)
2. 3.
Prelomit vlny, L. von Trier, Dán./Švéd./Franc./Hol./Nór., 1996, 159 min. (17.30)
Ráno v Benátkach, O. Ioseliani, Franc./Tal., 2001, 123 min. (18.00)
Persepolis, V. Paronnaud, M. Satrapi, Franc., 2007, 95 min (20.15)
Taxidermia, G. Pálfi, Mad./Rak./Franc., 2006, 91 min. (20.30)
3. 3.
Prelomit vlny, L. von Trier, Dán./Švéd./Franc./Hol./Nór., 1996, 159 min. (17.30)
Polnoc v Paríži, W. Allen, Špan./USA, 2011, 94 min. (18.00)
Ráno v Benátkach, O. Ioseliani, Franc./Tal., 2001, 123 min. (20.00)
Persepolis, V. Paronnaud, M. Satrapi, Franc., 2007, 95 min. (20.30)
4. 3.
Turínsky kôň, B. Tarr, Mad./Franc./Nem./Švajč./USA, 2011, 146 min. (17.30)
Nočný jazdčí, M. Hollý, ČSSR, 1981, 87 min. (18.00)
Ráno v Benátkach, O. Ioseliani, Franc./Tal., 2001, 123 min. (20.00)
Polnoc v Paríži, W. Allen, Špan./USA, 2011, 94 min. (20.30)
5. 3.
Ráno v Benátkach, O. Ioseliani, Franc./Tal., 2001, 123 min. (17.30)
Polnoc v Paríži, W. Allen, Špan./USA, 2011, 94 min. (18.00)
Turínsky kôň, B. Tarr, Mad./Franc./Nem./Švajč./USA, 2011, 146 min. (20.00)
Bitka o Alžír, G. Pontecorvo, Tal./Alž., 1966, 121 min. (20.30)
6. 3.
Melancholia, L. von Trier, Dán./Švéd./Franc./Nem./Tal., 2011, 130 min. (17.30)
Polnoc v Paríži, W. Allen, Špan./USA, 2011, 94 min. (18.00)
Ráno v Benátkach, O. Ioseliani, Franc./Tal., 2001, 123 min. (20.00)
Teoréma, P. P. Pasolini, Tal., 1968, 98 min. (20.30)
7. 3.
Polnoc v Paríži, W. Allen, Špan./USA, 2011, 94 min. (17.30)
Hranica, J. Vojtek, SR, 2009, 72 min. (18.00)
Muži revolúcie, Z. Piusi, SR, 2012, 65 min. (20.00)
Valčík s Baširom, A. Folman, Izr./Franc./Nem./USA/Jap./Fin./Švajč./Belg./Aust., 2008, 91 min. (20.30)
8. 3.
Valčík s Baširom, A. Folman, Izr./Franc./Nem./USA/Jap./Fin./Švajč./Belg./Aust., 2008, 91 min. (17.30)
Domov na Vianoce, B. Hamer, Nór./Nem./Švéd., 2010, 85 min. (18.00)
Evanjelium svätého Matúša, P. P. Pasolini, Tal./Franc., 1964, 140 min. (20.00)
Dokonalý zmysel, D. Mackenzie, VB, 2011, 92 min. (20.30)
9. 3.
Dokonalý zmysel, D. Mackenzie, VB, 2011, 92 min. (17.30)
Krvavá pani, V. Kubal, ČSSR, 1980, 77 min. (18.00)
Strom života, T. Malick, USA, 2011, 138 min. (20.00)
Domov na Vianoce, B. Hamer, Nór./Nem./Švéd., 2010, 85 min. (20.30)
10. 3.
Dokonalý zmysel, D. Mackenzie, VB, 2011, 92 min. (17.30)
Strom života, T. Malick, USA, 2011, 138 min. (18.00)
Valčík s Baširom, A. Folman, Izr./Franc./Nem./USA/Jap./Fin./Švajč./Belg./Aust., 2008, 91 min. (20.00)
Domov na Vianoce, B. Hamer, Nór./Nem./Švéd., 2010, 85 min. (20.30)
11. 3.
Domov na Vianoce, B. Hamer, Nór./Nem./Švéd., 2010, 85 min. (17.30)
Eden a potom, A. Robbe-Grillet, ČSSR/Franc., 1970, 95 min. (18.00)
Melancholia, L. von Trier, Dán./Švéd./Franc./Nem./Tal., 2011, 130 min. (20.00)
35 panákov rumu, C. Denis, Franc./Nem., 2008, 100 min. (20.30)
12. 3.
35 panákov rumu, C. Denis, Franc./Nem., 2008, 100 min. (17.30)
Hezké chvílky bez záruky, V. Chytilová, ČR, 2006, 108 min. (18.00)
Domov na Vianoce, B. Hamer, Nór./Nem./Švéd., 2010, 85 min (20.00)
Vojna sa skončila, A. Resnais, Franc./Švéd., 1966, 121 min. (20.30)
13. 3.
Skrýty pôvab buržoázie, L. Buñuel, Franc./Tal./Špan., 1972, 105 min. (17.30)
35 panákov rumu, C. Denis, Franc./Nem., 2008, 100 min. (18.00)
Pianistka, M. Haneke, Rak./Franc., 2001, 130 min. (20.00)
Canterburské poviedky, P. P. Pasolini, Franc./Tal., 1971, 109 min. (20.30)
14. 3.
Strach(y) z tmy, Blutch, C. Burns, M. Caillou, P. di Sciullo, L. Mattotti, R. McGuire, Franc., 2007, 82 min. (17.30)
Nesvadbvo, E. Hniková, ČR/SR, 2010, 72 min. (18.00)
Skrýty pôvab buržoázie, L. Buñuel, Franc./Tal./Špan., 1972, 105 min. (20.00)
Hranica, J. Vojtek, SR, 2009, 72 min. (20.30)
15. 3.
Kto, ak nie my, A. Veiel, Nem., 2011, 124 min. (17.30)
Hlboký spánok, H. Hawks, USA, 1946, 114 min. (18.00)
Strach(y) z tmy, Blutch, C. Burns, M. Caillou, P. di Sciullo, L. Mattotti, R. McGuire, Franc., 2007, 82 min. (17.30)
Accattone, P. P. Pasolini, Tal., 1961, 120 min. (20.30)
16. 3.
Kto, ak nie my, A. Veiel, Nem., 2011, 124 min. (17.30)
Zbojník Jurko, V. Kubal, ČSSR, 1976, 78 min. (18.00)
Hlboký spánok, H. Hawks, USA, 1946, 114 min. (20.00)
Control, A. Corbijn, VB, 2007, 122 min. (20.30)
17. 3.
Control, A. Corbijn, VB, 2007, 122 min. (17.30)
Hlboký spánok, H. Hawks, USA, 1946, 114 min. (18.00)
Kto, ak nie my, A. Veiel, Nem., 2011, 124 min. (20.00)
Strach(y) z tmy, Blutch, C. Burns, M. Caillou, P. di Sciullo, L. Mattotti, R. McGuire, Franc., 2007, 82 min. (17.30)
18. 3.
Michael Clayton, T. Gilroy, USA, 2007, 119 min. (17.30)
Varuj...!, M. Fric, ČSSR, 1946, 85 min. (18.00)
Control, A. Corbijn, VB, 2007, 122 min. (20.00)
Hezké chvílky bez záruky, V. Chytilová, ČR, 2006, 108 min. (20.30)
19. 3.
Dvojaký život Veroniky, K. Kieślowski, Franc./Pol./Nór., 1991, 98 min. (17.30)
Hezké chvílky bez záruky, V. Chytilová, ČR, 2006, 108 min. (18.00)
Michael Clayton, T. Gilroy, USA, 2007, 119 min. (20.00)
Priznanie, C. Costa-Gavras, Franc./Tal., 1970, 125 min. (20.30)
20. 3.
Hezké chvílky bez záruky, V. Chytilová, ČR, 2006, 108 min. (17.30)
Nevestinec, B. Bonello, Franc., 2011, 122 min. (18.00)
Muž z Londýna, B. Tarr, Mad./Franc./Nem./Švaj., 2007, 140 min. (20.00)
Canterburské poviedky, P. P. Pasolini, Franc./Tal., 1971, 109 min. (20.30)

21. 3.
Nevestinec, B. Bonello, Franc., 2011, 122 min. (17.30)
Slepé lásky, J. Lehotský, SR, 2008, 75 min. (18.00)
Orlando, S. Potter, Franc./VB/Tal./Hol./Rus., 1992, 93 min. (20.00)
Nesvadbovo, E. Hníková, ČR/SR, 2010, 72 min. (20.30)

22. 3.
Mary a Max, r. A. Elliot, Aust., 2009, 92 min. (17.30)
Juha, r. A. Kaurismäki, Fin., 1999, 78 min. (18.00)
Patrik 1,5, E. Lemhagen, Švéd., 2009, 100 min (20.00)
Nevestinec, B. Bonello, Franc., 2011, 122 min. (20.30)

23. 3.
Nevestinec, B. Bonello, Franc., 2011, 122 min. (17.30)
Skrytý pŕvab buržoazie, L. Buñuel, Franc./Tal./Špan., 1972, 105 min. (18.00)
Mary a Max, A. Elliot, Aust., 2009, 92 min. (20.00)
Juha, r. A. Kaurismäki, Fin., 1999, 78 min. (20.30)

24. 3.
Tu to musí byť, P. Sorrentino, Tal./Franc./Ír., 2011, 118 min. (17.30)
Mary a Max, A. Elliot, Aust., 2009, 92 min. (18.00)
Nevestinec, B. Bonello, Franc., 2011, 122 min. (20.00)
Juha, A. Kaurismäki, Fin., 1999, 78 min. (20.30)

25. 3.
Nevestinec, B. Bonello, Franc., 2011, 122 min. (17.30)
Adéla ještĕ nevečeřela, O. Lipský, ČSSR, 1977, 105 min. (18.00)
Tu to musí být, P. Sorrentino, Franc./Ír./Tal., 2011, 118 min. (20.00)
Juha, r. A. Kaurismäki, Fin., 1999, 78 min. (20.30)

26. 3.
Tu to musí být, P. Sorrentino, Tal./Franc./Ír., 2011, 118 min. (17.30)
Skrytý pŕvab buržoazie, L. Buñuel, Franc./Tal./Špan., 1972, 105 min. (18.00)
Šakal, F. Zinnemann, VB/Franc., 1973, 143 min. (20.00)
Juha, A. Kaurismäki, Fin., 1999, 78 min. (20.30)

27. 3.
Juha, A. Kaurismäki, Fin., 1999, 78 min. (17.30)
Taxidermia, G. Pálfi, Mad./Rak./Franc., 2006, 91 min. (18.00)
Turínsky kŕň, B. Tarr, Mad./Franc./Nem./Švajč./USA, 2011, 146 min. (20.00)
Dekameron, P. P. Pasolini, Franc./Nem./Tal., 1970, 111 min. (20.30)

28. 3.
Muži revolúcie, Z. Piussi, SR, 2012, 65 min. (17.30)
35 panákov rumu, C. Denis, Franc./Nem., 2008, 100 min. (18.00)
Juha, A. Kaurismäki, Fin., 1999, 78 min. (20.00)
Slepé lásky, J. Lehotský, SR, 2008, 75 min. (20.30)

29.3. - 31.3.
19. Febiofest 2012

(ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

prípravila ► **Eva Michalková**

MFF Nové horizonty ide proti prúdu

Od 19. do 29. júla 2012 sa v poľskej Wroclavi uskutoční 12. ročník MFF Nové horizonty. Festival sa zameriava na filmy, ktoré prekračujú hranice konvenčnej kinematografie, a tým dokazujú, že v súčasnom filme je stále priestor pre režisérov, ktorí chcú ísť proti prúdu a používať vlastný, nenapodobiteľný jazyk. Festival prijíma hrané, dokumentárne, animované, experimentálne a krátke filmy a inovatívne vizuálne diela s rokom výroby 2011 a 2012. Uzávierka prihlášok na festival je **15. marca 2012**, filmy je možné prihlasovať do troch súťažných sekcií – medzinárodnej súťaže Nové horizonty, medzinárodnej súťaže filmov o umení a súťaže európskych krátkych filmov. Hlavnou cenou festivalu je Grand Prix, spojená s finančnou odmenou 20 000 Eur a uvedením víťazného filmu do poľskej distribúcie.

► www.nowehoryzonty.pl

► uwe

► www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Televízia českých a slovenských filmov
Slovenské pondelky 2012

5. marec 2012

20.00 ► **Nylonový mesiac**, r. E. Grečner, 1965, 93 min.
 22.00 ► **Volanie démonov**, r. A. Lettrich, 1967, 100 min.

12. marec 2012

20.00 ► **Trio Angelos**, r. S. Barabáš, 1963, 98 min.
 22.00 ► **Slávnosť v botanickej záhrade**, r. E. Havetta, 1969, 95 min.

19. marec 2012

22.00 ► **Štvrtý rozmer**, r. D. Trančík, 1983, 74 min.

26. marec 2012

20.00 ► **Začiatok sezóny**, r. Z. Záhon, 1987, 76 min.
 22.00 ► **V hodine dvanástej**, r. J. Medved', A. Lettrich, 1958, 86 min.

Zmena programu vyhradená!

VÝROČIA

MAREC 2012

1. 3. 1927 **Ivan Krivosudský** – herec (zomrel 4. 12. 2010)
2. 3. 1947 **Igor Latta** – herec
3. 3. 1922 **Bedřich Voděrka** – strihač (zomrel 5. 9. 1981)
5. 3. 1927 **Jozef Medved'** – režisér (zomrel 30. 8. 1984)
6. 3. 1927 **Ján Kováčik** – herec
9. 3. 1927 **Hana Sarvašová** – herečka (zomrela 20. 7. 2011)
9. 3. 1942 **Csaba Török** – zvukový majster
14. 3. 1922 **Karol Bakoš** – vedúci výroby (zomrel 3. 12. 1995)
14. 3. 1932 **Július Paluš** – herec
14. 3. 1937 **Klotilda Kováčová** – skriptka (zomrela 9. 4. 2005)
15. 3. 1947 **Juraj Kukura** – herec
16. 3. 1942 **Karol Floreán** – režisér dokumentárnych filmov
25. 3. 1942 **Michal Dočolomanský** – herec (zomrel 26. 8. 2008)
29. 3. 1947 **Leo Štefankovič** – scenárista
30. 3. 1937 **Vladimír Minarovič** – herec
31. 3. 1932 **Jozef Šafarka** – herec (zomrel 9. 8. 1985)

zdroj: Kalendár filmových výročí 2012 ■ Interná publikácia Slovenského filmového ústavu (SFÚ) ■ ► zostavila **Renáta Šmatláková**

TOP 10 SLOVENSKO (1. 1. – 31. 12. 2011)

POČET DIVÁKOV

1	Harry Potter a Dary smrti II	212 214
2	Občiansky preukaz	145 532
3	Šmolkovia	135 915
4	Vo štvorici po opici 2	108 512
5	Muži v nádeji	107 674
6	Lóve	104 489
7	Twilight Sága: Úsvit – 1. časť	104 251
8	Na vlásku	98 584
9	Piráti Karibiku: V neznámych vodách	96 469
10	Autá 2	88 216

* film mal premiéru 16. 12. 2010
 a jeho celková návštevnosť je 139 401 divákov

zdroj: Únia filmových distribútorov SR

Od 1. januára do 31. decembra 2011 prišlo do slovenských kín 3 514 511 divákov. Vďaka premiéram divácky úspešných filmov v poslednom štvrtroku, akými boli napríklad *Lóve* alebo *Twilight Sága: Úsvit – 1. časť*, ktorej stačilo na prekonanie hranice 100 tisíc divákov len 6 týždňov, sa medziročný pokles návštevnosti slovenských kín zastavil na 10,24 percentách. V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2010 klesla i priemerná návštevnosť na predstavenie z 37,37 divákov na 31,81. Keďže však priemerná cena vstupenky vzrástla zo 4,61 Eur na rekordných 4,79 Eur (na konci septembra bola dokonca 4,86 Eur), medziročný pokles tržieb bol len 6,8 percent.

Lídrom prvého štvrtroka bola česko-slovenská snímka *Občiansky preukaz*. V konečnom účtovaní ju predbehol len titul *Harry Potter a Dary smrti II* s 212 214 divákmi (v roku 2010 bol prvý *Avatar* s 242 375 divákmi). Potešiteľná je šiesta priečka druhého filmu Jakuba Kronera *Lóve*, ktorý za sedem týždňov prekonal hranicu 100-tisíc divákov a dostal sa na štvrté miesto v rebríčku najnavštevovanejších slovenských filmov od roku 1993. Kompletné výsledky všetkých premiérových slovenských a koprodukčných filmov sme priniesli vo Film.sk 2/2012 a filmovej distribúcii v roku 2011 na Slovensku sa podrobnejšie venujeme v tomto čísle v rubrike Téma na str. 28 – 29.

► **Miro Ulman**

- Na druhom ročníku odovzdávania Cien českej filmovej kritiky za rok 2011, ktoré sa udeľovali dňa 14. januára 2012, bol ocenený aj koprodukčný film so slovenskou účasťou *Alois Nebel*. Cenu získal za pôvodnú hudbu. *Alois Nebel* bol nominovaný aj v kategóriách najlepší film, najlepší režisér, najlepšia kamera a najlepší herec v hlavnej úlohe. Medzi nominovanými bola aj snímka *Dom* v kategóriách najlepší scenár a najlepší ženský herecký výkon vo vedľajšej úlohe.
- Dňa 15. januára 2012 sa konalo slávnostné odovzdávanie 15. ročníka cien Krištáľové krídlo. V kategórii divadlo a audiovizuálne umenie bola ocenená herečka Zuzana Kronerová. Počas pätnásťročnej histórie podujatia bolo udelených už viac ako 110 Krištáľových krídiel.
- Dňa 15. januára 2012 sa skončila v Slovenskej národnej galérii v Bratislave výstava *Nové Slovensko – (ťažký) zrod moderného životného štýlu (1918 – 1949)*, ktorej zámerom bolo predstaviť prienik modernej civilizácie do života slovenskej spoločnosti v danom časovom období. Počas výstavy sa konalo aj niekoľko tematických filmových projekcií, ktoré dramaturgicky pripravila kurátorka a kunsthistorička Petra Hanáková. Posledná z nich – Prehliadka filmov spoločnosti NÁSTUP (1939 – 1945) sa uskutočnila 12. januára 2012.
- Dňa 25. januára 2012 sa v bratislavskom Kine Lumière konala slávnostná slovenská premiéra najúspešnejšieho poľského filmu roku 2011 *Miestnosť samovrahov* za účasti debutujúceho režiséra Jana Komasa. Film o vplyve virtuálnej reality na mladých ľudí získal ocenenie na domácej prehliadke poľských filmov v Gdyni i na vlnajšom MFF Art Film Fest v Trenčíne a Trenčianskych Tepliciach.
- Dňa 27. januára 2012 sa v bratislavskom Kine Lumière konal krst DVD s debutovým filmom Róberta Švedu *Démoni* za jeho osobnej účasti. Film, ktorý si mohli účastníci podujatia pozrieť aj na plátne kina, pokrstil dokumentarista Peter Kerekes, študentský súputník režiséra filmu.
- Dňa 6. februára 2012 v Nemeckom kultúrnom dome v bratislavskej Rači otvorili nové kamenné kino s rovnomenným názvom Kino Rača. Na slávnostnej otváracíj projekcii sa odpremietal koprodukčný film *Lidice* Petra Nikolaeva a zúčastnili sa jej hlavní protagonisti filmu Roman Luknár a Zuzana Fialová.
- Dňa 6. februára 2012 sa v bulharskej Sofii uskutočnilo slávnostné odovzdávanie cien 11. Medzinárodného festivalu horských filmov v Bansku, na ktorom bol ocenený aj film Paľa Barabáša *Trou de Fer – Železná diera*. Cenu za celkovú realizáciu filmu v extrémnych podmienkach pre dokument prevzal za režiséra veľvyslanec SR v Sofii Karol Mistrík.
- Dňa 14. februára 2012 sa v bratislavskom Štúdiu 12 uskutočnila špeciálna predpremiéra krátkometrážneho dokumentárneho filmu *Hviezda* v réžii Andreja Kolenčika a v produkcii Pacientária a Cinetype. Film rozpráva príbeh 55-ročného zvérača, ktorý prepadol hereckej vášni. Jeho túžba sa začala naplňovať, keď získal hlavnú úlohu v divadelnej adaptácii najhoršieho filmu všetkých čias *Plán B z vesmíru*. Po projekcii nasledovalo divadelné predstavenie *Lovec Eštbákov*.
- Dňa 13. februára 2012 sa v priestoroch FK Nostalgia v ex-kine Nivy, FilmBar Nostalgia v KC Dunaj a Cestovateľskom kine v Horskem parku začal už 5. ročník medzinárodnej prehliadky severského filmu Nordfest 2012. Vo svojom programe prehliadka ponúkla výber 15-tich škandinávskych filmov z obdobia rokov 2002 až 2011, z ktorých viaceré sa zatiaľ k slovenskému divákovi nedostali. Prehliadka trvá do 2. marca 2012.

► sim

 The logo for FEBIO FEST 2012 is centered within a large, colorful hexagonal pattern of interlocking triangles. The text 'FEBIO FEST 2012' is written in a bold, sans-serif font, with 'FEBIO' in yellow, 'FEST' in white, and '2012' in blue.

19. medzinárodná prehliadka filmu, televízie a videa

www.febiofest.sk » www.asfk.sk

29. III. — 3. IV. BRATISLAVA

Kino Lumière » FK 35_mm VŠMU

Mladosť » DK Zrkadlový háj » DK Lúky

10. — 13. IV. » **PREŠOV** » kino Scala 11. — 16. IV. » **MARTIN** » kino Strojár

16. — 19. IV. » **BANSKÁ BYSTRICA** » FK v Múzeu SNP 16. — 19. IV. » **TRNAVA** » kino Hviezda

18. — 22. IV. » **TRENČÍN** » Artkino Metro 18. — 22. IV. » **KOŠICE** » kino Biograf

NA MIESTACH: KNÍHKUPECTVA: Artforum ... Ladon, s.r.o. – kníhkupectvo Alexis ... Bene Libri – Modul ... Svet knihy – prevádzka Obchodná ...
FILMOVÉ KLUBY / KINÁ / ARKÝNY: A4 – nulový priestor ... Kino Lumière ... Mladost ... Kino Fontána Pešťany ...
FK Univerzita Nitra ... FK Naoko Trnava ... Kino Junior Levice ... Kino Strojár Martin ...
+ Slovenský filmový ústav – Klapska.sk ... Divadelný ústav – Prospero ... vätnica VŠMU ...

SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM
INSTITUTE

ISSN 1335-8286

03

FILM.SK • EDUČNÝ MK SR POB EV. Č. EV 987/08

KALENDÁRIUM

▶ **PREMIÉRY**

DISTRIBÚCIA

ROZHOVOR

PUBLIKÁCIE

▶ **TÉMA**

FILMOVÉ NOVINKY

FESTIVALY

▶ **RECENZIA**

PROFIL

OHLASY

REBRÍČKY A JUBILEÁ

▶ **PROGRAM**

KINA LUMIÈRE